

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

О.Л. Ерьоміна, А.О. Безгодкова

ОБЛІК У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Розділ 2. Облік зобов'язань, власного капіталу та розподіл прибутку.

Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація

Затверджено на засіданні Вченої ради академії
як навчальний посібник

Дніпропетровськ НМетАУ 2007

УДК 657.6 + 336.225

Єрьоміна О.Л., Безгодкова А.О. Облік у зарубіжних країнах. Розділ 2. Облік зобов'язань, власного капіталу та розподіл прибутку. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація: Навч. посібник. - Дніпропетровськ: НМетАУ, 2007. – 42 с.

Розкриті основні положення бухгалтерського обліку та фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів.

Викладені особливості ведення обліку короткострокових та довгострокових зобов'язань, власного капіталу та розподілу прибутку в зарубіжних країнах.

Наведені тестові завдання для самоконтролю та література, що рекомендується для самостійного поглибленого вивчення дисципліни.

Призначений для студентів спеціальності 050106 – облік і аудит.

Лл. 48. Табл. 3. Бібліогр.: 14 найм.

Відповідальна за випуск Г.О. Король, канд. екон. наук, доц.

Рецензенти: В.Я. Плаксієнко, д-р екон. наук, проф. (ДДАУ)
Н.І. Шинкаренко, гол. бухгалтер (ТОВ „РУШ”)

© Національна металургійна академія України, 2007

© Єрьоміна О.Л., 2007

© Безгодкова А.О., 2007

8. ОБЛІК КОРОТКОСТРОКОВИХ ТА ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

8.1. Поняття, класифікація та оцінка зобов'язань

Зобов'язання, або пасиви - це заборгованість підприємства, яка виникає в результаті минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, які втілюють у собі економічні вигоди.

До міжнародних стандартів, які стосуються питань обліку зобов'язань належать:

- МСБО № 37 „Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи”;
- МСБО № 17 „Оренда”;
- МСБО № 19 „Виплати працівникам”.

Основні характеристики зобов'язань представлені на рисунку 8.1.

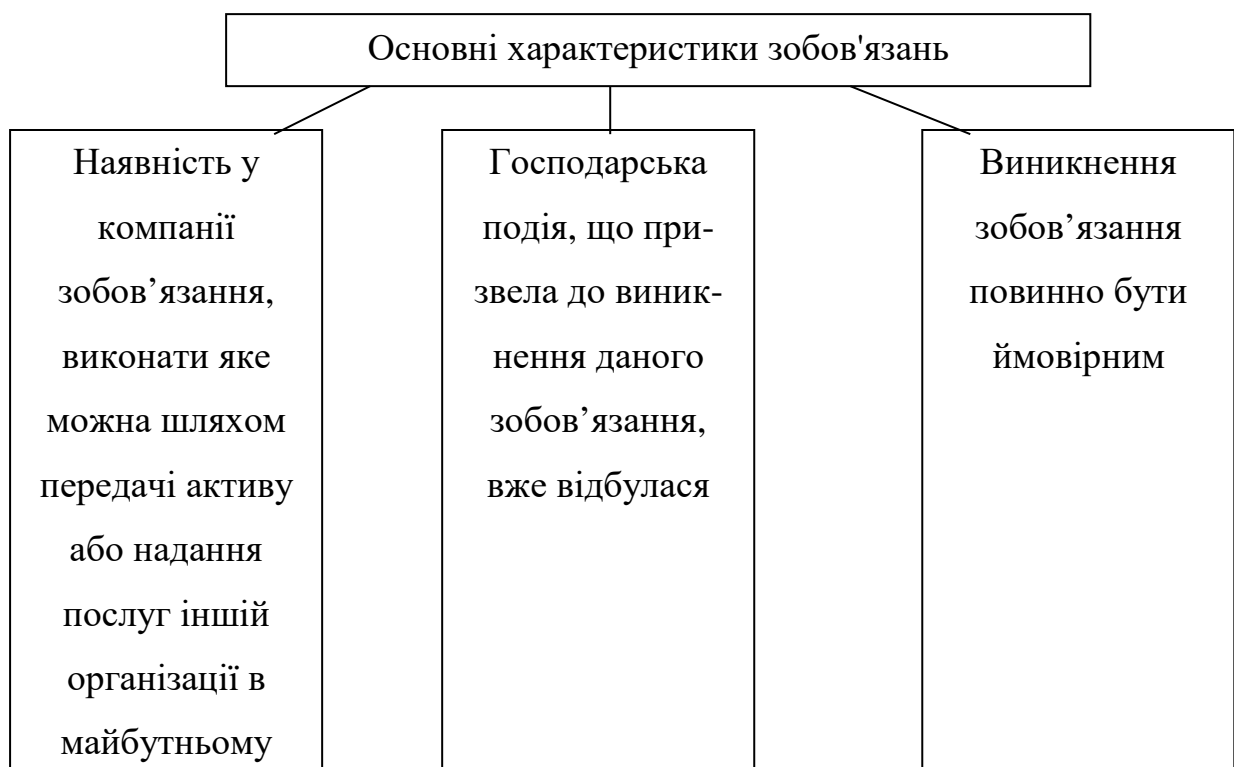

Рис. 8.1. Основні характеристики зобов'язань

У практиці всіх країн зобов'язання для цілей обліку поділяються на групи (рисунок 8.2).

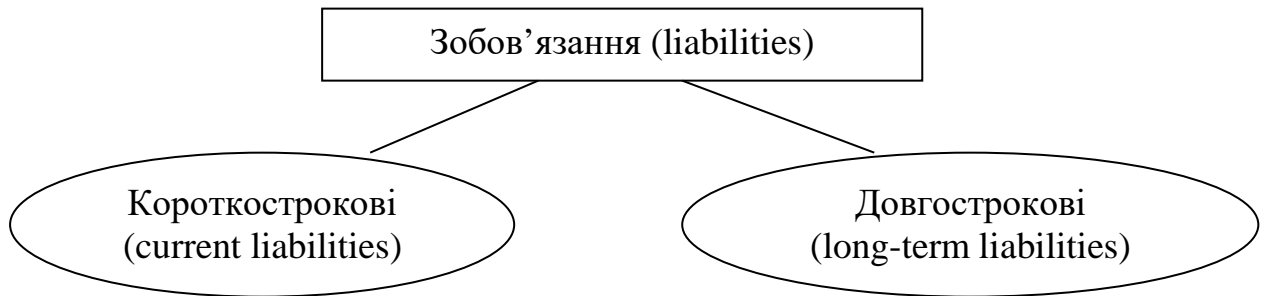

Рис. 8.2. Види зобов'язань

8.2. Короткострокові зобов'язання

Короткострокові зобов'язання в більшості країн поділяють на три групи (рисунок 8.3).

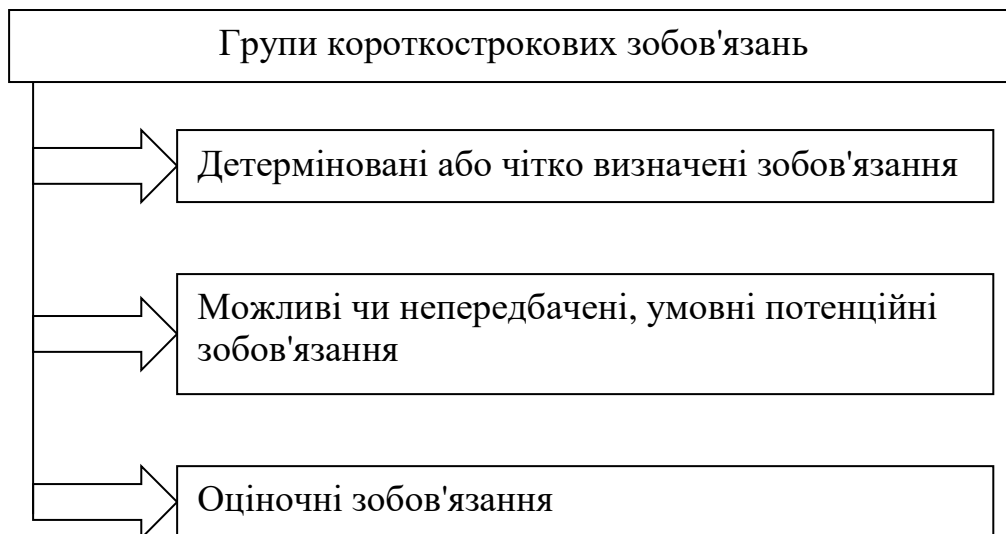

Рис. 8.3. Групи короткострокових зобов'язань

До складу першої групи короткострокових зобов'язань входять наступні види (рисунок 8.4).

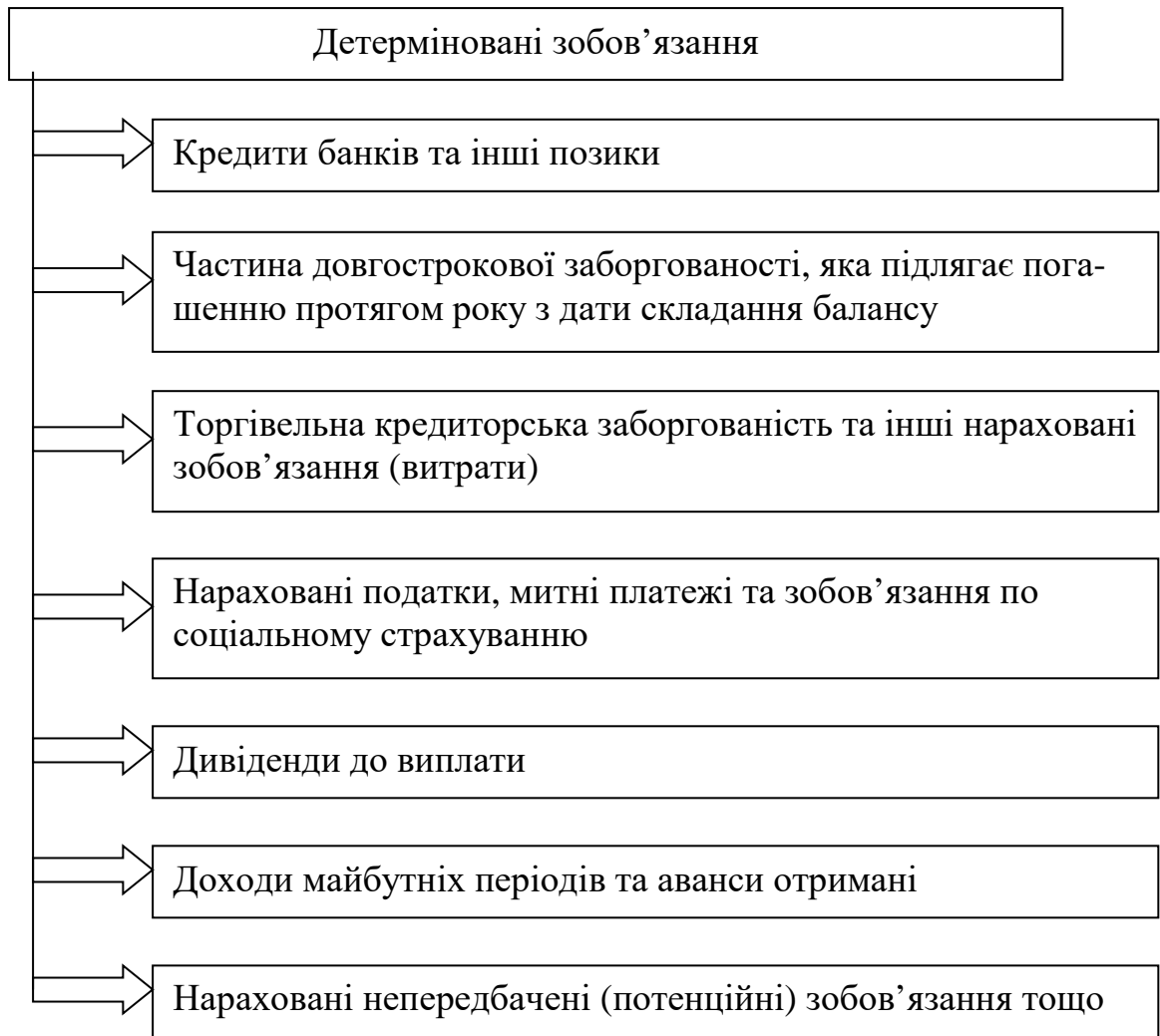

Рис. 8.4. Складові першої групи короткострокових зобов'язань у більшості країн

Приклади оціночних зобов'язань наведені на рисунку 8.5.

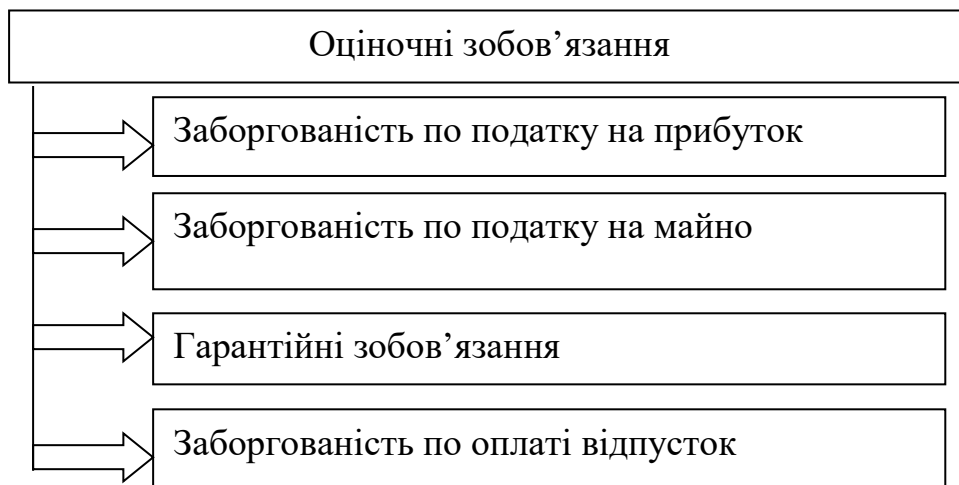

Рис. 8.5 Види оціночних зобов'язань

Непередбачені (потенційні) зобов'язання – це зобов'язання, які залежать від здійснення (нездійснення) однієї або декількох подій у майбутньому для підтвердження суми платежу, платника, чи дати платежу, або здійснення самого зобов'язання (рисунок 8.6).

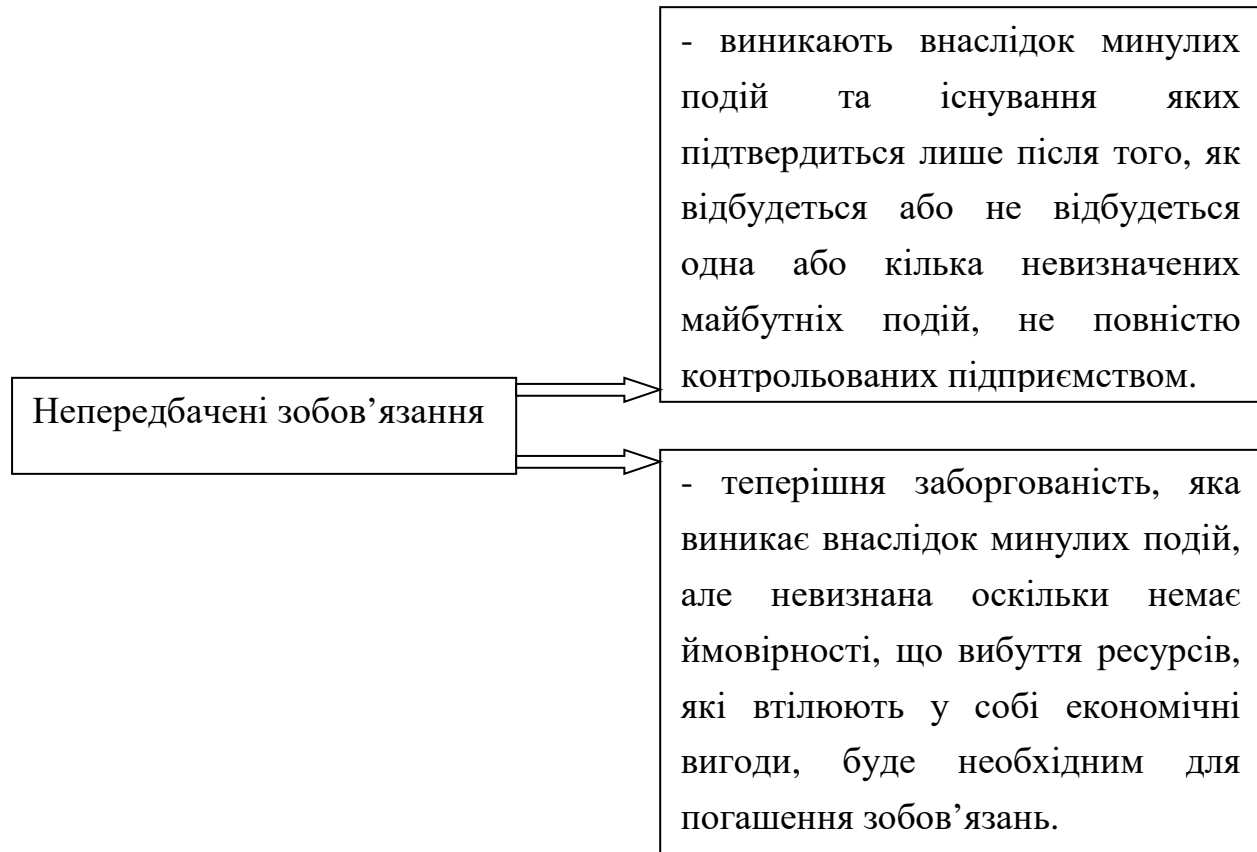

Рис. 8.6. Склад непередбачених зобов'язань

Короткострокові (поточні) зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.

Сума погашення – недисконтована сума грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язань під час звичайної діяльності підприємства.

Види короткострокових зобов'язань:

- кредиторська заборгованість;
- короткострокові векселі;
- дивіденди до виплати;
- нараховані зобов'язання, які віднесені до витрат періоду;
- аванси та депозити, що повертаються;
- попередньо сплачені незароблені доходи;

- податкові платежі;
- умовні платежі;
- частина довгострокової заборгованості, що підлягає погашенню в поточному періоді;
- кредиторська заборгованість до запитання

Для відображення кредиторської заборгованості користуються рахунком „Рахунки до сплати”. Наприклад, підприємство придбавши товари в кредит на суму \$2,000, за умови що надана знижка в розмірі 2% протягом місяця, відображає дану операцію в такому вигляді (рисунок 8.7).

Товари	1,960
Рахунки до сплати	1,960

Рис. 8.7. Відображення в обліку операції за придбані товари

Після здійснення розрахунків у рамках періоду, протягом якого надана знижка, бухгалтерський запис має наступний вигляд (рисунок 8.8).

Рахунки до сплати	1,960
Грошові кошти	1,960

Рис. 8.8. Відображення в обліку операції по розрахунках за товари

У випадку, коли оплата відбулася після закінчення періоду, протягом якого надавалася знижка, бухгалтерський запис має такий вигляд (рисунок 8.9).

Рахунки до сплати	1,960
Знижка при придбанні	40
Грошові кошти	2,000

Рис. 8.9. Відображення в обліку операції у випадку оплати після закінчення періоду

8.3. Довгострокові зобов'язання

До довгострокових зобов'язань належать наступні (рисунок 8.10).

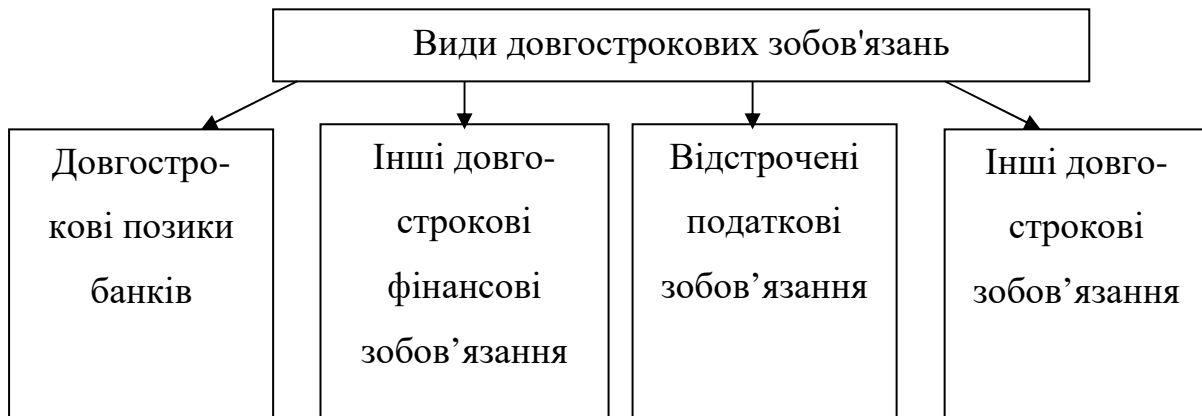

Рис. 8.10. Види довгострокових зобов'язань

Головними типами довгострокових зобов'язань у зарубіжній практиці є облігації до виплати, векселі до сплати, закладні до сплати, лізингові зобов'язання, пенсійні зобов'язання.

Облігації (bonds) - коштовні папери, які представляють позики, отримані підприємством від інвестиційних компаній або інших вкладників.

Види облігацій представлені на рисунку 8.11.

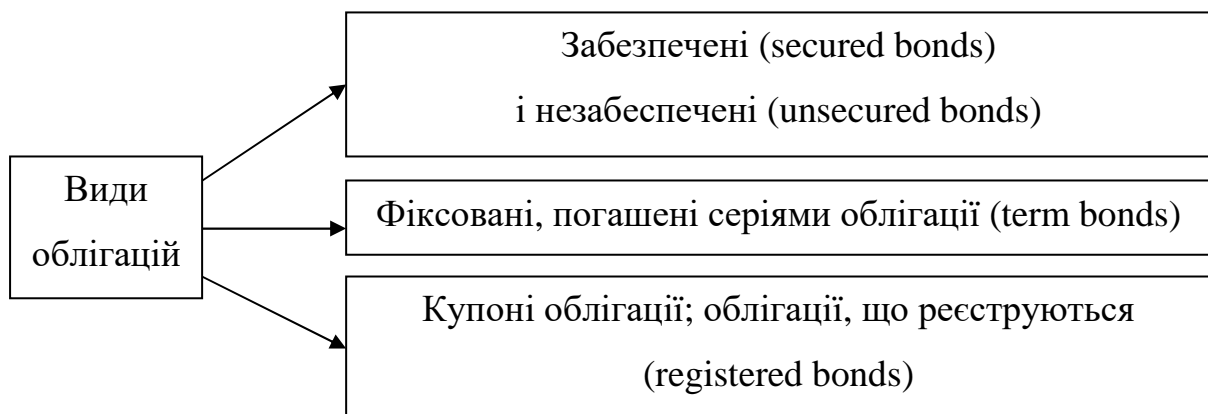

Рис. 8.11. Види облігацій

Випуск облігацій оформляється контрактом, який надає зобов'язання сплатити певну суму грошів (номінальну вартість) у визначений момент у майбутньому. На рисунку 8.12 наведені етапи процесу випуску облігацій.

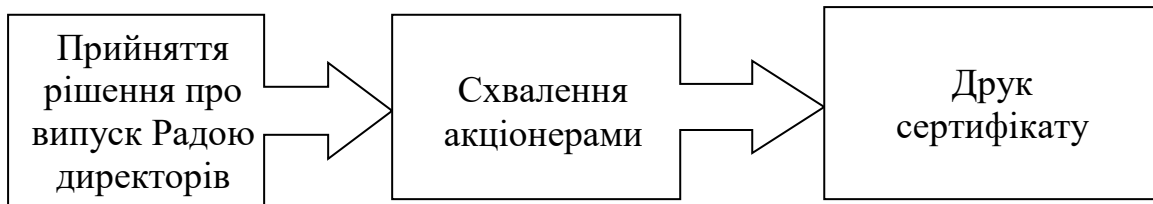

Рис. 8.12. Етапи процесу випуску облігацій

Існують два методи списання облігаційних знижок: метод прямолінійного списання і метод ринкових відсотків (рисунок 8.13).

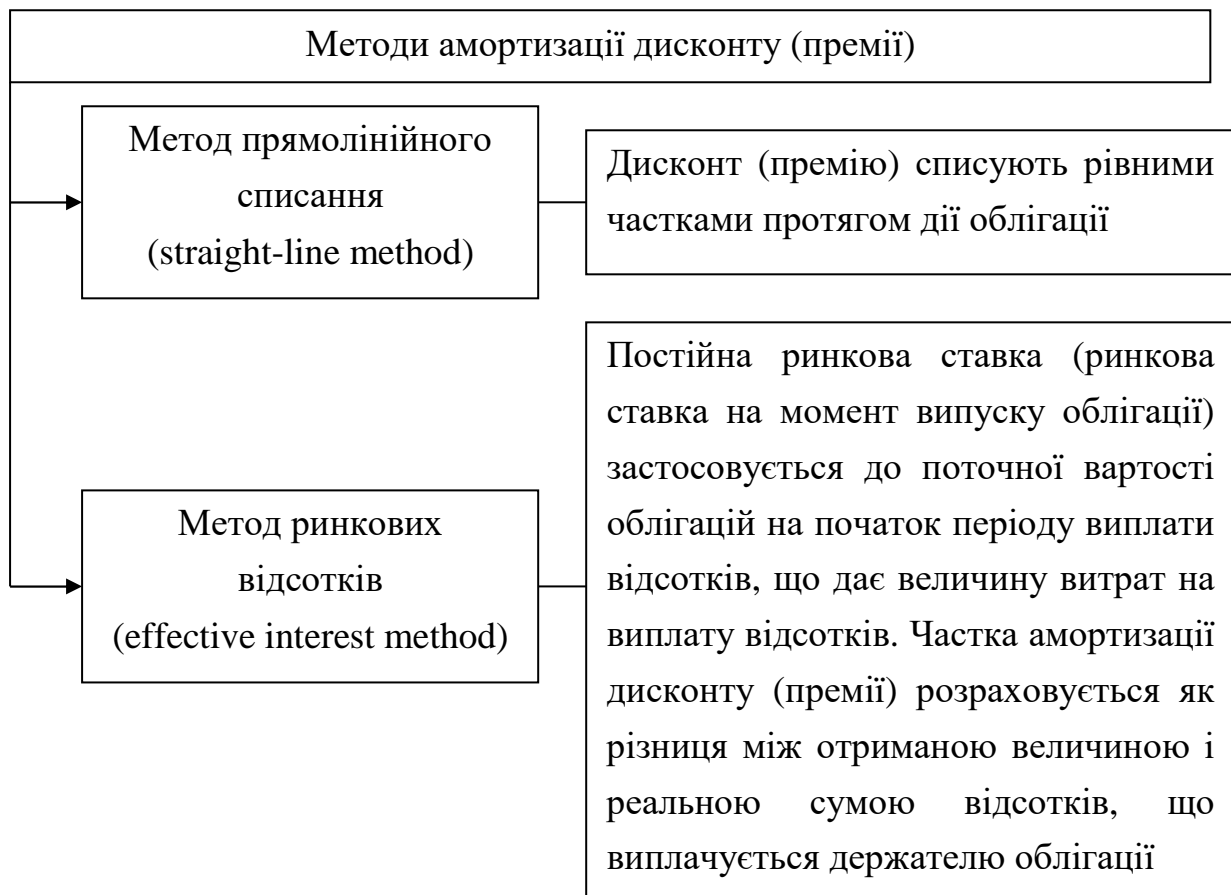

Рис. 8.13. Методи амортизації дисконту (премії)

Довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю.

Теперішня вартість – це дисконтована сума майбутніх чистих відпливів грошових коштів, які, як очікується, будуть необхідні для погашення зобов'язань під час звичайної діяльності підприємства.

8.4. Облік заробітної плати

Виплати працівникам належать як до короткострокових, так і до довгострокових зобов'язань. Згідно МСБО № 19 існує три види зобов'язань, пов'язаних з обліком заробітної плати (рисунок 8.14).

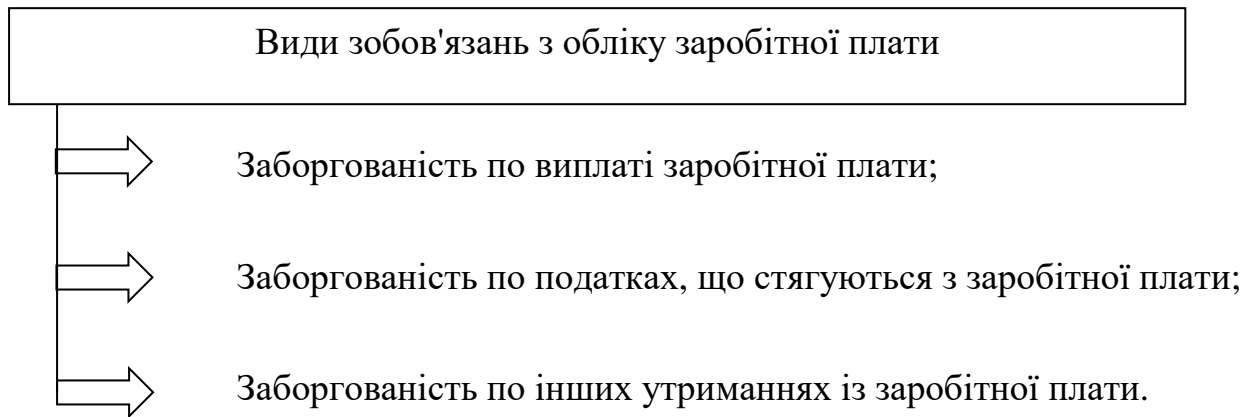

Рис. 8.14. Види зобов'язань з обліку заробітної плати

МСБО № 19 визначає п'ять категорій виплат працівникам (рисунок 8.15).

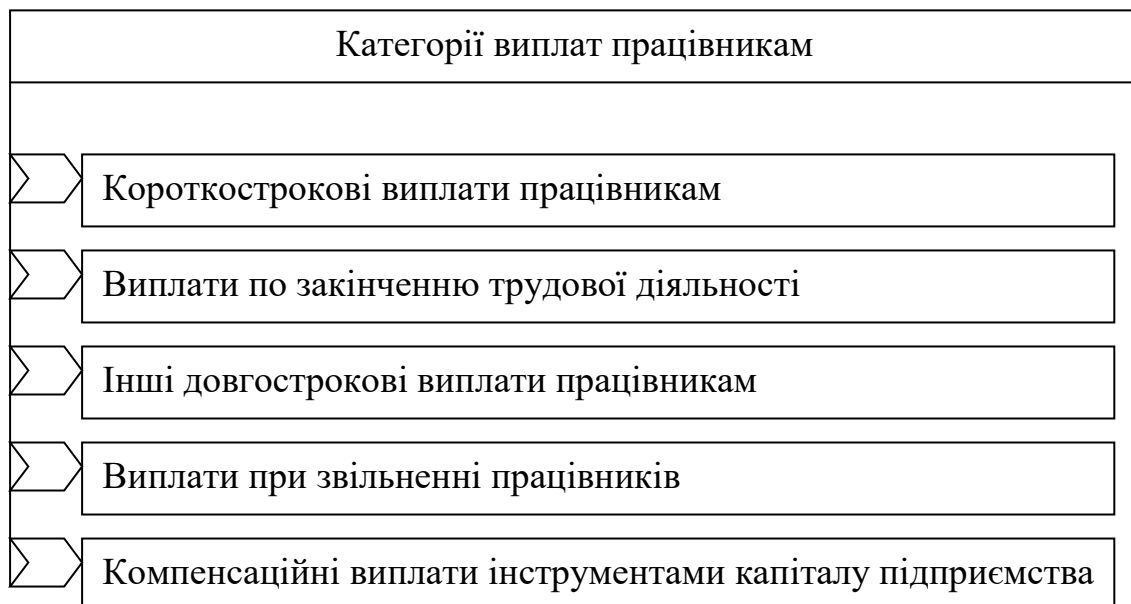

Рис. 8.15. Категорії виплат працівникам за МСБО № 19

До короткострокових виплат працівникам включаються такі статті (рисунок 8.16).

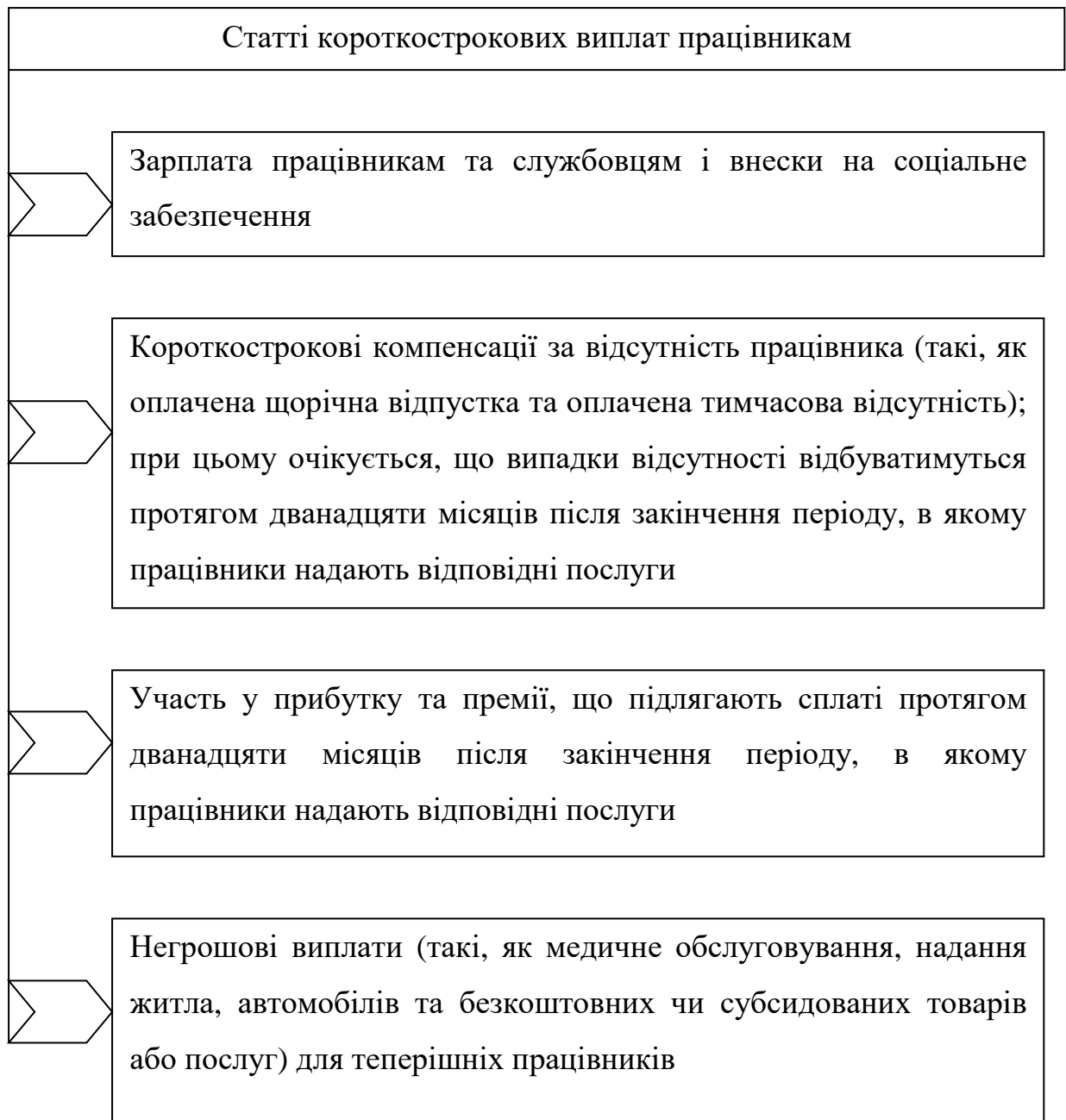

Рис. 8.16. Статті короткострокових виплат працівникам
за МСБО № 19

Зобов'язання по утриманнях і відрахуваннях із заробітної плати робітників та службовців на прикладі США представлені на рисунку 8.17.

Зобов'язання підприємців по утриманню податків із заробітної плати на прикладі США представлені на рисунку 8.18.

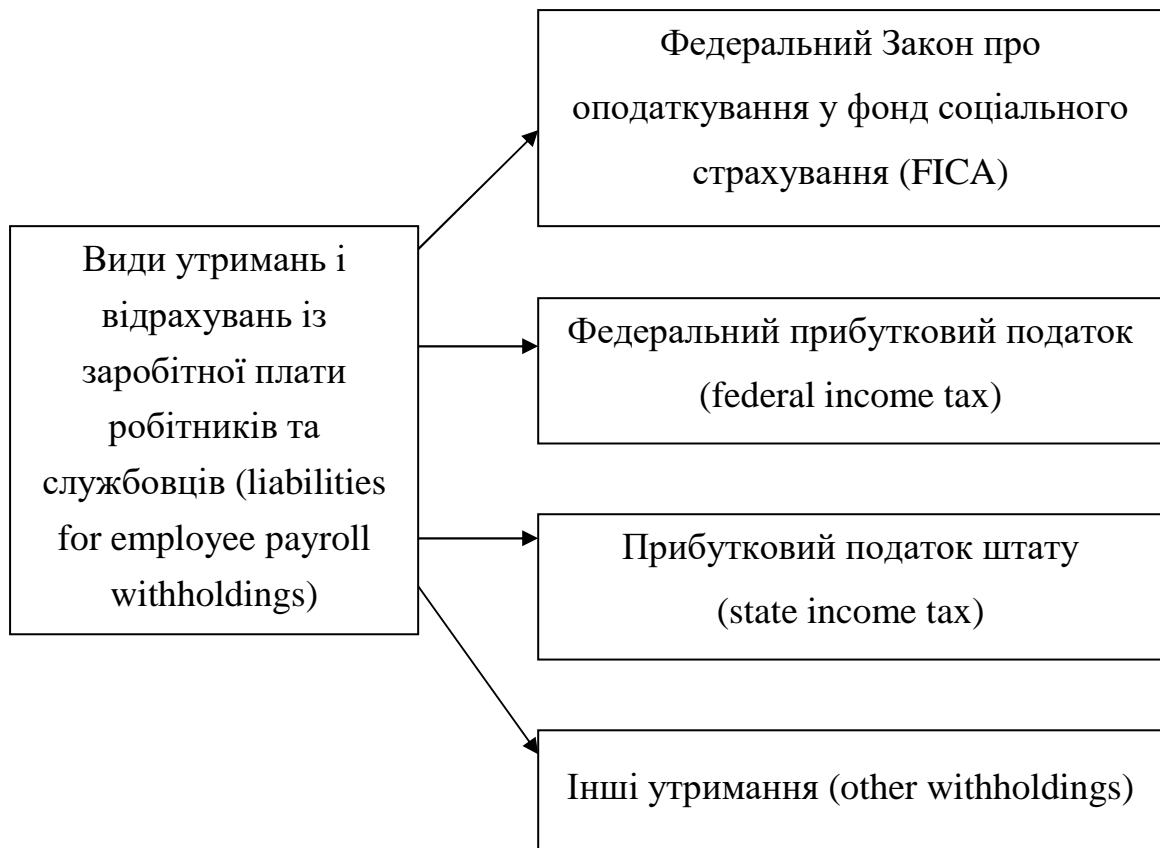

Рис. 8.17. Види утримань і відрахувань із заробітної плати робітників та службовців на прикладі США

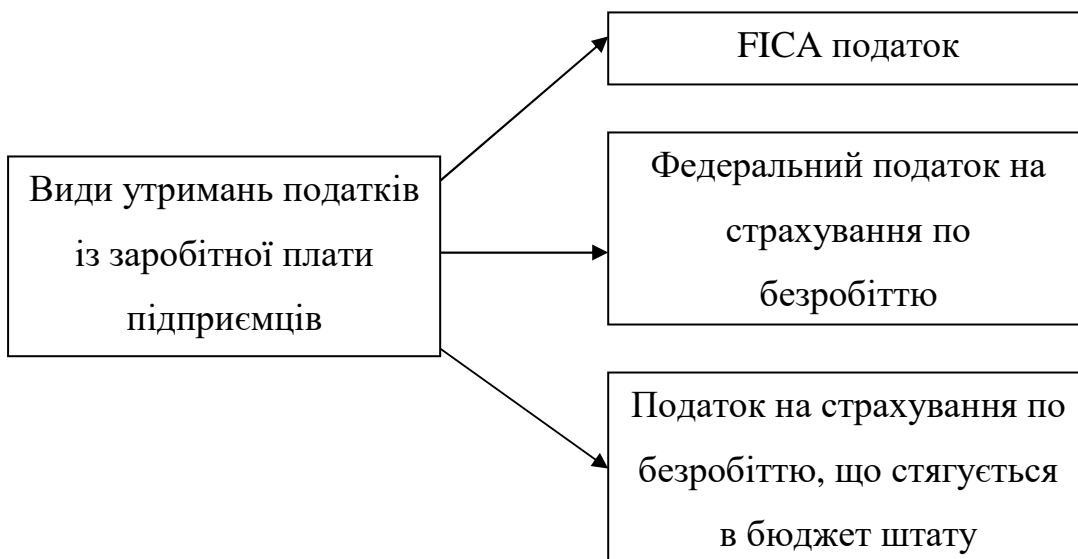

Рис. 8.18. Види утримань податків із заробітної плати підприємців

9. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ

9.1. Складові власного капіталу

Власний капітал – це залишкова частка в активах підприємства після вирахування всіх його зобов'язань.

До міжнародних стандартів, які стосуються питань обліку власного капіталу, належать:

- стандарт №1 „Подання фінансових звітів”;
- стандарт №2 „Фінансові інструменти: розкриття та подання”.

Нижче наведені види власного капіталу (таблиця 9.1).

Таблиця 9.1

Види власного капіталу

Статутний капітал	Максимальний розмір акціонерного капіталу, на який компанії дозволено випускати акції (оголошена кількість акцій)
Випущений капітал	Сума номінальної вартості всіх акцій, випущених для придбання акціонерами. Його розмір не може перевищувати статутного капіталу
Оголошений (затребуваний) капітал	При емісії акцій компанія не розраховує отримати всю суму від проданих акцій відразу. Сума затребуваного капіталу – це частина від ціни випущених акцій, яку відразу може одержати компанія
Внесений капітал	Визначається як оголошений капітал, за який отримано гроші. Існує неоплачений капітал, який буде відображатись в активі балансу, так як є дебіторською заборгованістю
Нереалізований капітал	Перевищення ринкової вартості інвестицій над їх первісною вартістю. Нереалізований капітал не показується у звітності
Законний капітал	Визначається законом. Як правило, є номінальною вартістю; „резервний запас” для кредиторів; не може бути виплачений у вигляді дивідендів

Особливості в розумінні власного капіталу та його складових в різних країнах наведено в таблиці 9.2.

Таблиця 9.2

Визначення та складові капіталу в різних країнах

Країна	Визначення
1	2
Великобританія	<p><i>Власний або акціонерний</i> капітал складається з суми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - акціонерного капіталу; - резервів; - довгострокової заборгованості.
США	<p><i>Капітал власників</i> – це фактична вартість підприємства. В залежності від організаційно-правової форми розрізняють різні терміни: „капітал власника” – для індивідуального бізнесу, „капітал власників (або партнерів)” – для товариства; „акціонерний капітал” – для корпорації. Акціонерний капітал складається з:</p> <ul style="list-style-type: none"> - внесеного (сплаченого) капіталу; - нерозподіленого доходу (накопиченої суми доходу з вирахуванням всіх збитків та дивідендів, виплачених акціонерам); - акціонерного капіталу (суми інвестицій акціонерів та нерозподіленого доходу).
Франція	<p><i>Власний капітал</i> складається з: початкового внеску або акціонерного капіталу, який виступає постійною заборгованістю по відношенню до вкладника, результату, резервів.</p>
Польща	<p><i>Капітал (власний фонд)</i> включає в себе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - статутний капітал; - неоплачений капітал; - додатковий капітал; - резерви на переоцінку активів; - інший резервний капітал; - нерозподілений прибуток; - чистий прибуток або збиток фінансового року.

1	2
Естонія	<p><i>Власний капітал</i> – майно особи, зобов'язаної вести бухгалтерський облік, з якого вираховані його зобов'язання. Власний капітал в акціонерних або пайових товариствах складається з:</p> <ul style="list-style-type: none"> - акціонерного або пайового капіталу за номінальною вартістю; - капіталу, переданого за договором даріння; - ажіо (перевищення/зниження номінальної вартості); - резерву переоцінки; - резервів; - прибутку, нерозподіленого в минулому періоді; - прибутку, (збитку) звітного року; - власних акцій або власних паїв.
Росія	<p><i>Власний капітал</i> включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - статутний капітал; - додатковий капітал; - резервний капітал; - фонди накопичення та споживання; - нерозподілений прибуток минулих років та звітного періоду.
Україна	<p><i>Власний капітал</i> включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - статутний капітал; - пайовий капітал; - додатково вкладений капітал; - інший додатковий капітал; - резервний капітал; - нерозподілений прибуток (непокритий збиток); - неоплачений капітал; - вилучений капітал.

9.2. Види акцій

Акція – це цінний папір без встановленого строку дії, який засвідчує дольову участь володаря акції в певній частині капіталу підприємства, фірми, банку, що створені у формі акціонерного товариства та дає право його власнику на: участь в управлінні товариством, одержанні частини прибутку у вигляді дивідендів, участь у розподілі майна при ліквідації товариства.

Акціонерний сертифікат - являє собою документ, що засвідчує право власника на частину акцій компанії.

Акції випускаються двох видів (рисунок 9.1).

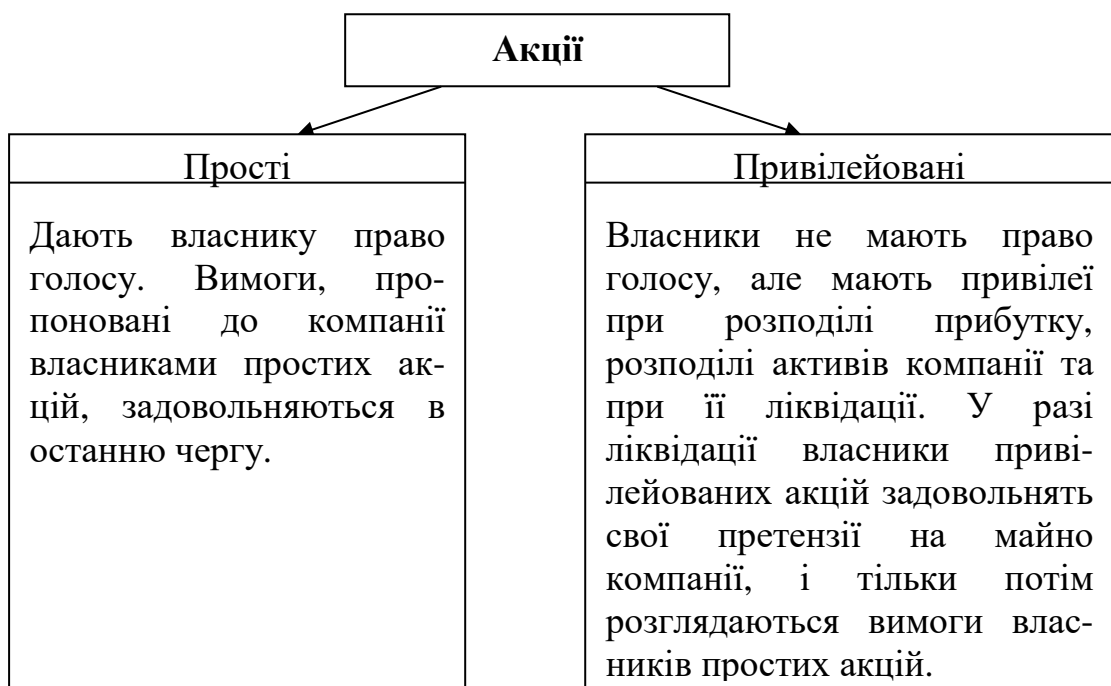

Рис. 9.1. Види акцій

Привілейовані акції можуть бути наступних видів (рисунок 9.2).

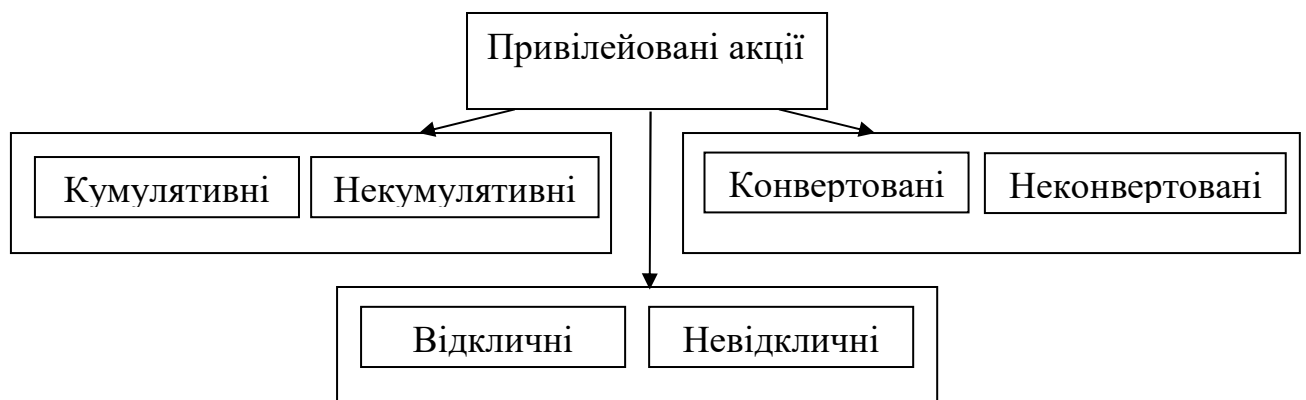

Рис. 9.2. Види привілейованих акцій

9.3. Види вартості акцій

Існують наступні види вартості акцій (рисунок 9.3).

Рис. 9.3. Види вартості акцій

Суми, отримані від продажу акцій вище їх номінальної вартості, відображаються на рахунку „Додатково сплачений капітал” і є частиною внесеного капіталу. Наприклад, при придбанні 100 акцій номінальною вартістю \$10 за \$10,000 журнальний запис буде мати наступний вигляд (рисунок 9.4).

Грошові кошти	10,000
Звичайні акції	1,000
Додатково сплачений капітал	9,000

Рис. 9.4. Відображення в обліку придбання акцій по номінальній вартості

9.4. Портфель власних акцій

Портфель власних акцій являє собою власні акції компанії, що були випущені в оборот, а потім знову куплені компанією-емітентом.

Компанія може викупати власні акції по деяких причинах (рисунок 9.5).

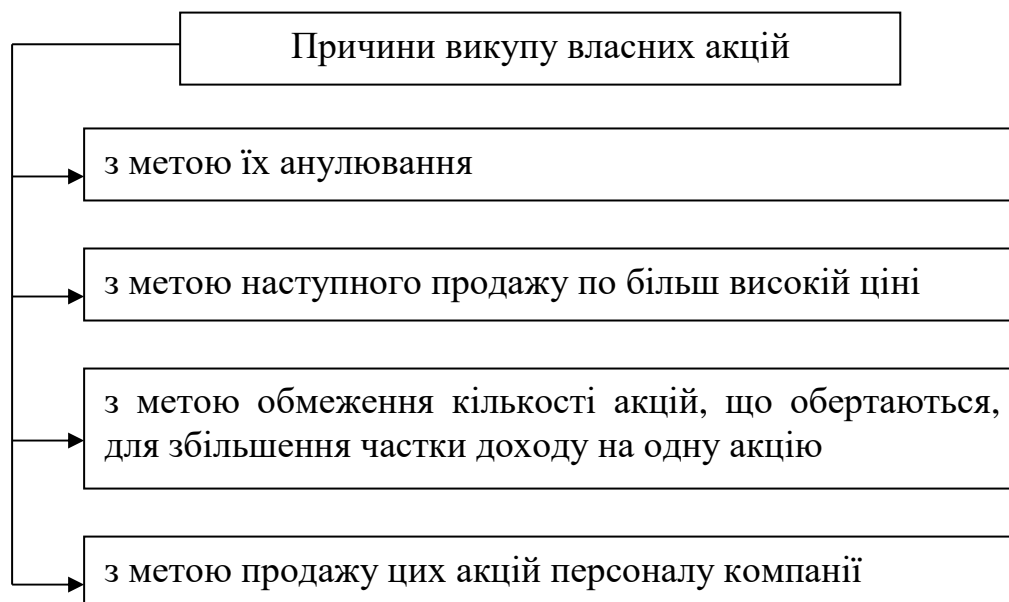

Рис. 9.5. Причини викупу власних акцій

По викуплених акціях не можуть нараховуватися дивіденди і по таких акціях пропадає право голосу, тому що вони вже знаходяться в розпорядженні акціонерів. Проте, юридичний капітал компанії буде включати як акції, що знаходяться в обертанні, так і викуплені акції.

9.5. Облік розрахунків по дивідендах

Дивіденди – частина прибутку, розподілена між акціонерами компанії.

З виплатою дивідендів пов'язані три важливі дати (рисунок 9.6).

В обліку відображають операції, пов'язані тільки з двома датами: датою оголошення та датою виплати.

Форми сплати дивідендів наведені на рисунку 9.7.

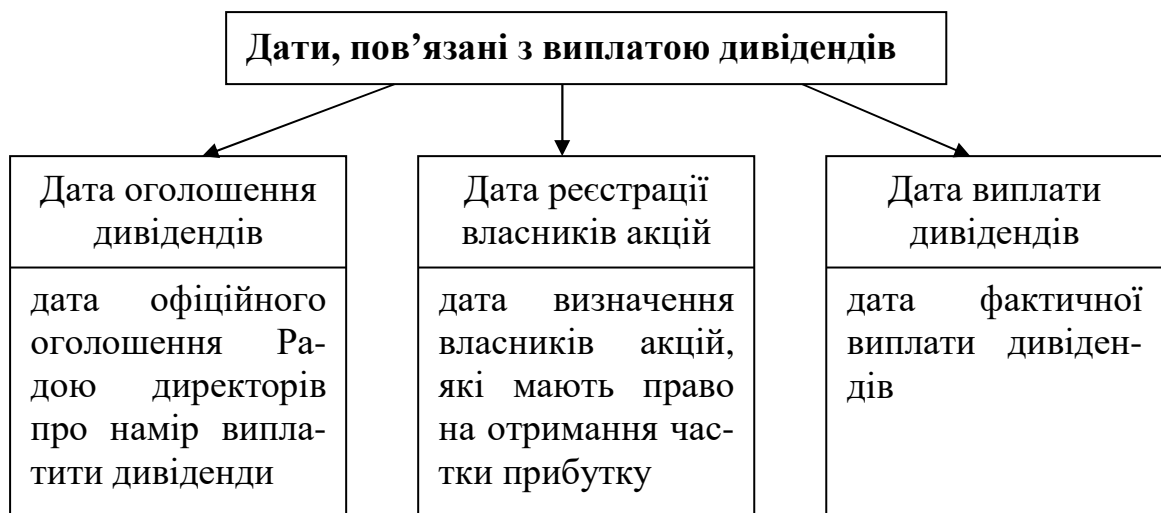

Рис. 9.6. Дати, пов'язані з виплатою дивідендів

Рис. 9.7. Форми сплати дивідендів

10. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТАХ

10.1. Визначення операцій в іноземній валюті

Облік операцій в іноземній валюті та перерахунок фінансової звітності зарубіжних компаній регулює МСБО № 21 “Вплив змін валютних курсів”.

Іноземна валюта - валюта інша, ніж валюта звітності підприємства.

На рисунку 10.1 наведено визначення операцій в іноземній валюті.

Операції в іноземній валюті - операції, вартість яких визначена в іноземній валюті або операції, які потребують розрахунків в іноземній валюті, включаючи операції, що виникають, коли підприємство:

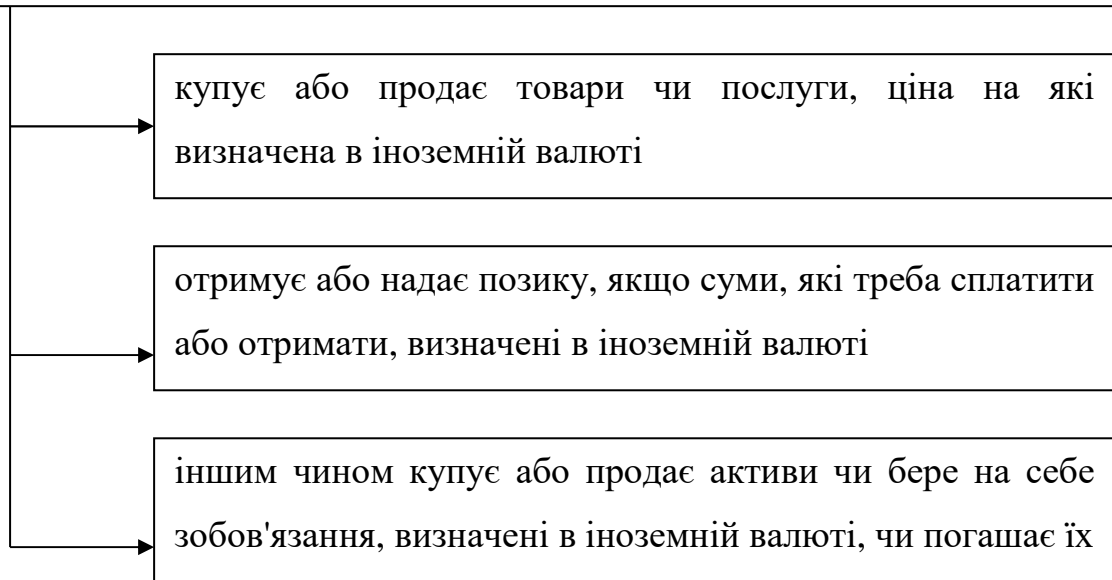

Рис. 10.1. Визначення операцій в іноземній валюті

10.2. Поняття та види валютного курсу

Валютний курс - коефіцієнт обміну двох валют.

Спот-курс - валютний курс на дату здійснення операції.

Курс при закритті - спот-курс на дату балансу.

Крос-курс – співвідношення між двома валютами, що визначається на підставі курсу цих валют щодо третьої валюти.

Оцінку (котирування) валютного курсу можна здійснювати двома методами (рисунок 10.2).

Рис. 10.2. Методи котирування валютних курсів

10.3. Поняття курсових різниць

Операції в іноземній валюті при первісному визнанні відображають у валюті звітності, перераховуючи суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на дату здійснення операції. Якщо на дату балансу або на дату здійснення розрахунків валютний курс змінився, виникають курсові різниці.

Курсова різниця - різниця, яка є наслідком відображення у звітності тієї самої кількості одиниць іноземної валюти у валюті звітності при різних валютних курсах.

Об'єктами визначення курсових різниць є монетарні статті.

Монетарні статті – статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи і зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій сумі грошових коштів або їх еквівалентів.

Немонетарні статті – це статті, відмінні від монетарних.

Відображення балансових статей на дату складання звітності наведено на рисунку 10.3.

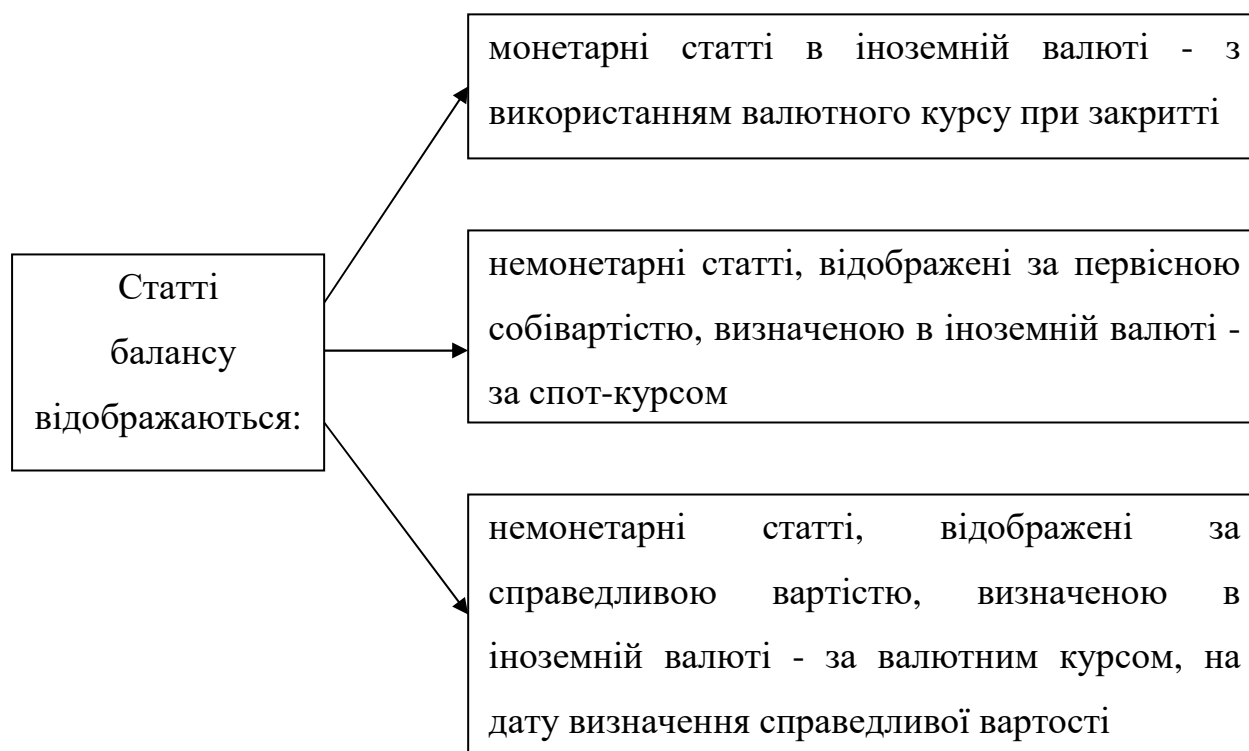

Рис. 10.3. Відображення статей балансу на дату складання звітності

10.4. Переведення фінансових звітів в іноземних валютах

При переведенні фінансових звітів закордонного підприємства з метою його включення у свої фінансові звіти підприємство, яке звітує, повинно застосовувати процедури, наведені на рисунку 10.4.

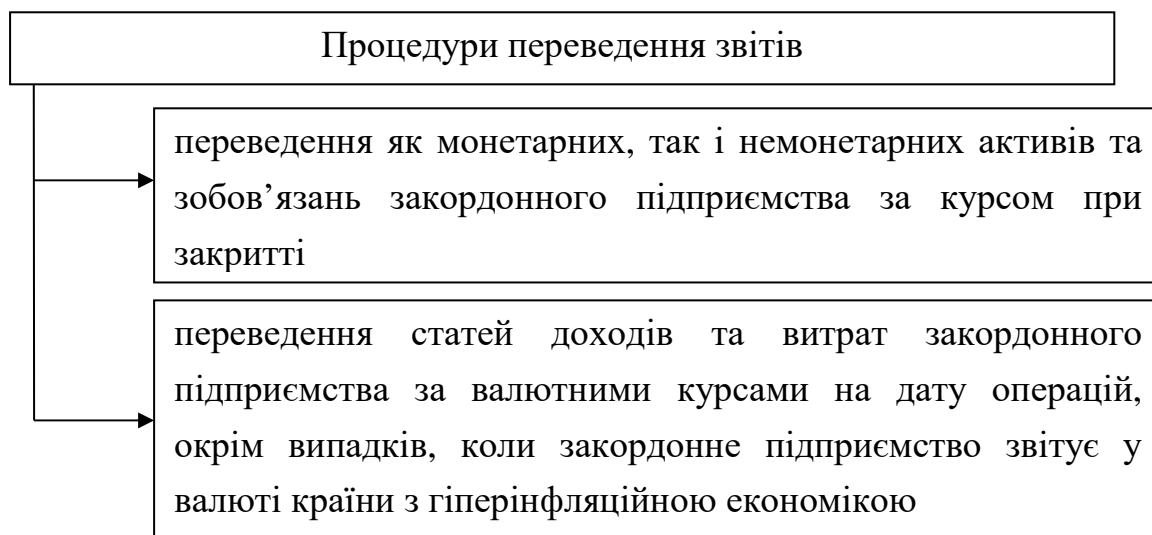

Рис. 10.4. Процедури переведення звітів

Фінансові звіти закордонного підприємства, яке складає звітність у країні з гіперінфляційною економікою, перераховуються згідно з МСБО № 29 “Фінансова звітність в умовах гіперінфляції” до того, як вони будуть переведені у валюту звітності підприємства, яке звітує.

В примітках до фінансової звітності підприємству слід розкривати інформацію наведену на рисунку 10.5.

В примітках до фінансової звітності розкривається інформація про:
- суму курсових різниць, включених до чистого прибутку або збитку протягом певного періоду;
- чисті курсові різниці, класифіковані як власний капітал у вигляді окремої складової власного капіталу, а також узгодження суми таких курсових різниць на початок і кінець звітного періоду;
- суми курсових різниць, що виникають протягом періоду, які включаються до балансової вартості активу згідно з дозволеним альтернативним підходом.

Рис. 10.5. Інформація, яка розкривається в примітках до фінансової звітності

11. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

11.1. Класифікація стандартів обліку

Стандарти обліку поділяються на два види (рисунок 11.1).

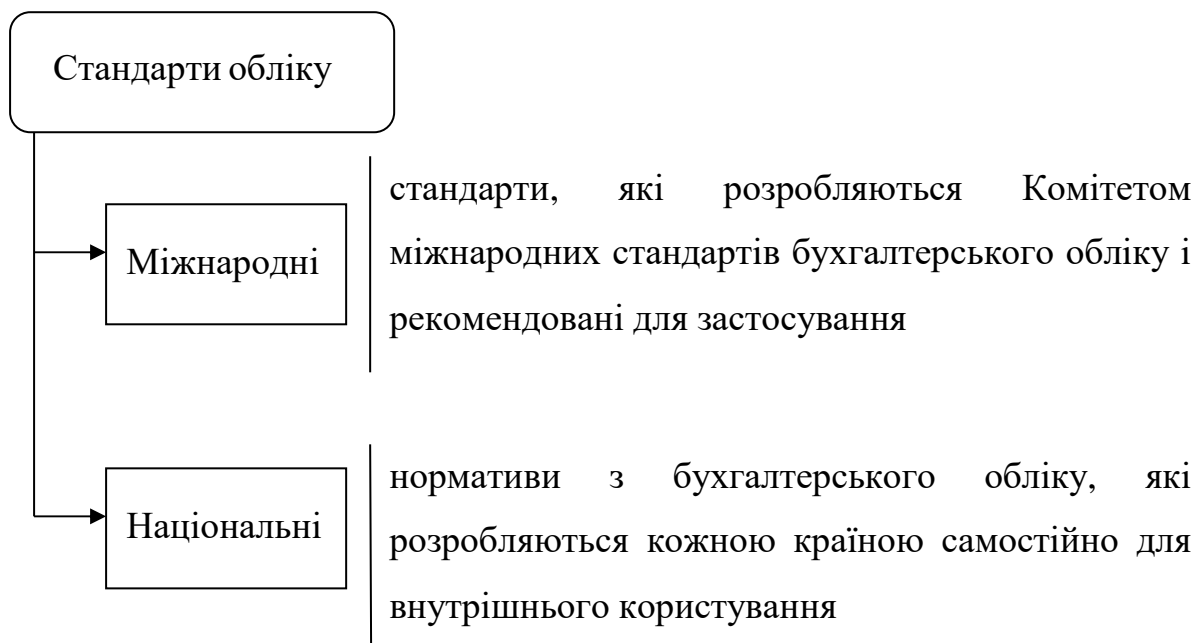

Рис. 11.1. Класифікація стандартів обліку

11.2. Розробка міжнародного стандарту

Комітет з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (КМСБО) – незалежна організація, головною метою створення якої є досягнення єдності в принципах бухгалтерського обліку, використовуваних підприємствами й іншими організаціями для складання бухгалтерської звітності в різних країнах світу.

Традиційний процес розробки міжнародних стандартів бухгалтерського обліку включає 6 етапів (рисунок 11.2).

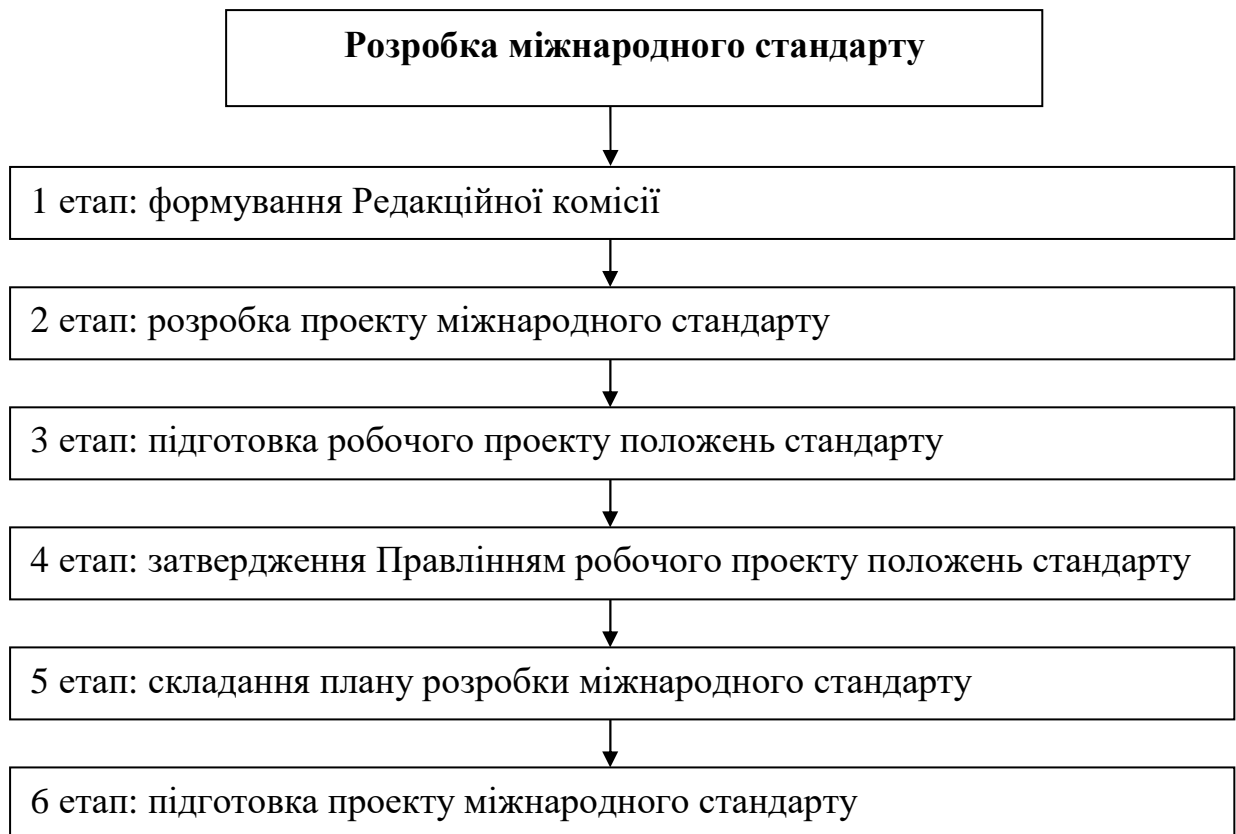

Рис. 11.2. Процес розробки міжнародного стандарту

11.3. Структура міжнародного стандарту

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку являють собою документи, що визначають загальний підхід до упорядкування фінансової звітності і що пропонують варіанти обліку окремих засобів або операцій підприємства.

Всі стандарти бухгалтерського обліку розглядають питання, які наведені на рисунку 11.3.

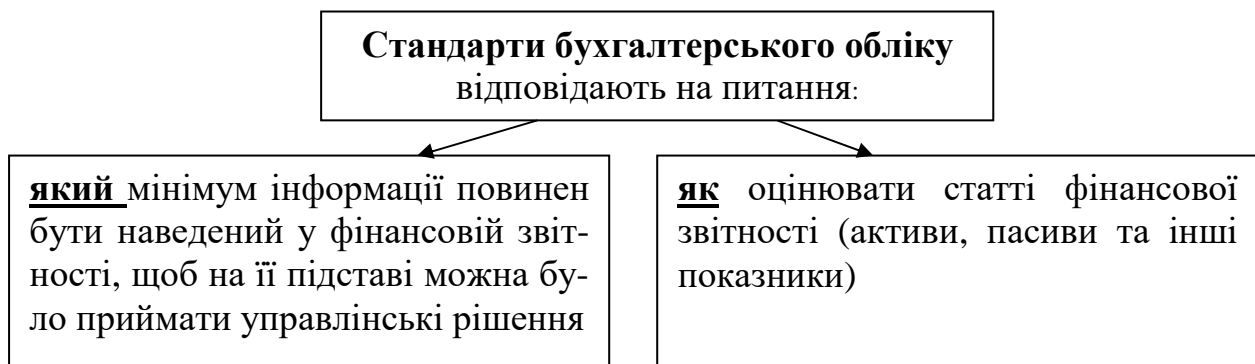

Рис. 11.3. Питання, які розглядаються стандартами бухгалтерського обліку

Стандарти різних країн мають майже однакову структуру (рисунок 11.4).

Рис. 11.4. Складові облікових стандартів

Використання міжнародних стандартів в бухгалтерському обліку відображено на рисунку 11.5, переваги при їх використанні наведені на рисунку 11.6.

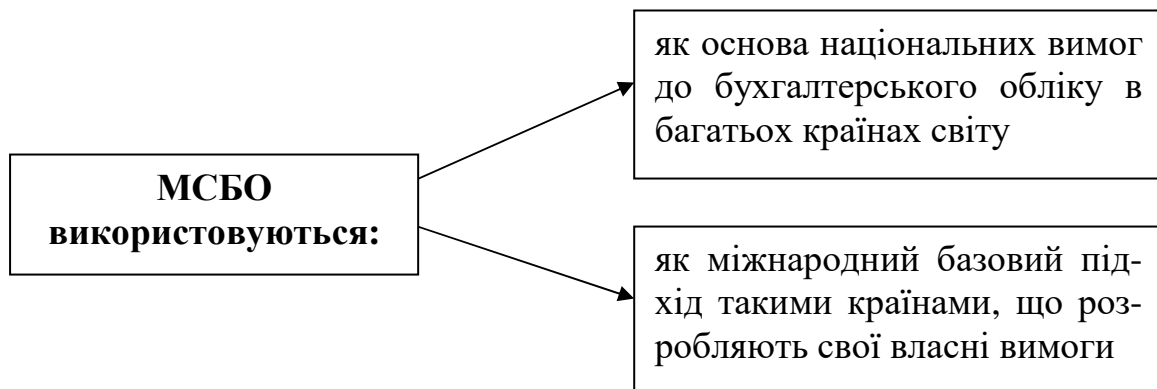

Рис. 11.5. Використання міжнародних стандартів

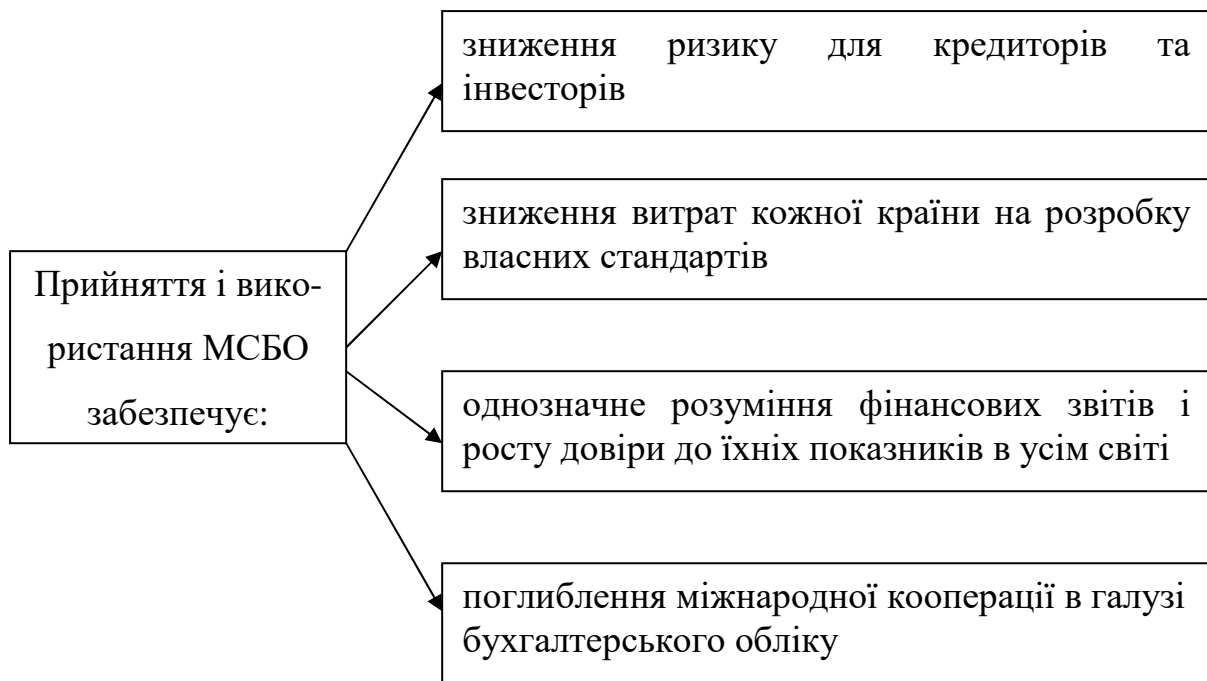

Рис. 11.6. Переваги при використанні міжнародних стандартів

12. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЇЇ ЗМІСТ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ

12.1. Призначення та зміст фінансових звітів

Фінансова звітність - це сукупність звітів, складених на основі даних фінансового обліку з метою одержання користувачем узагальненої інформації про фінансовий стан і діяльність підприємства, а також змінах у його фінансовому стані за звітний період у встановленій формі для прийняття цим користувачем ділових рішень.

До міжнародних стандартів, які стосуються питань обліку подання фінансових звітів належить МСБО №1 „Подання фінансових звітів”.

Повний комплект фінансових звітів згідно П(С)БО і МСБО містять такі компоненти (рисунок 12.1).

У зарубіжних країнах поширені три основні форми організації бізнесу (рисунок 12.2).

Інформаційні потреби основних користувачів фінансової звітності наведені у таблиці 12.1.

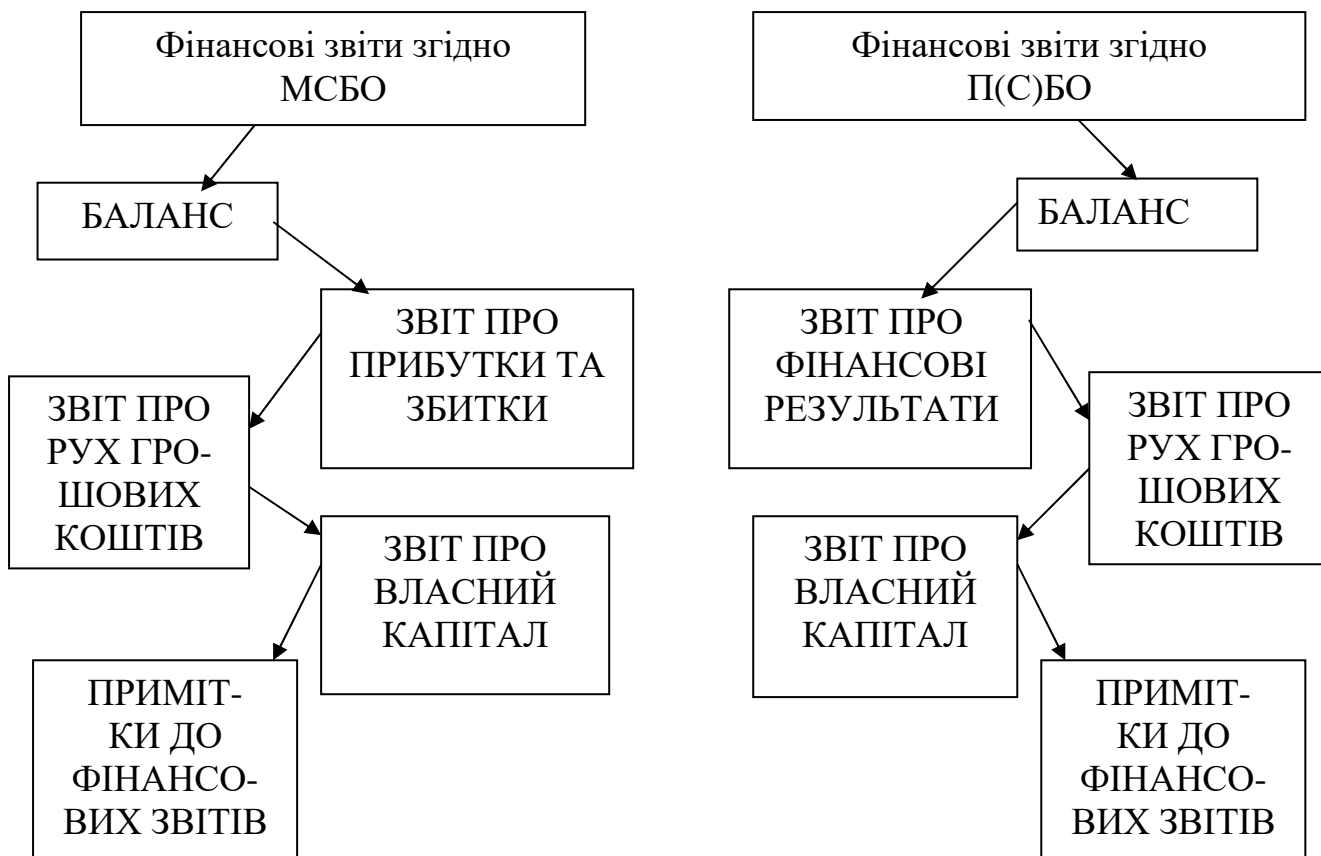

Рис. 12.1. Фінансові звіти згідно П(С)БО і МСБО

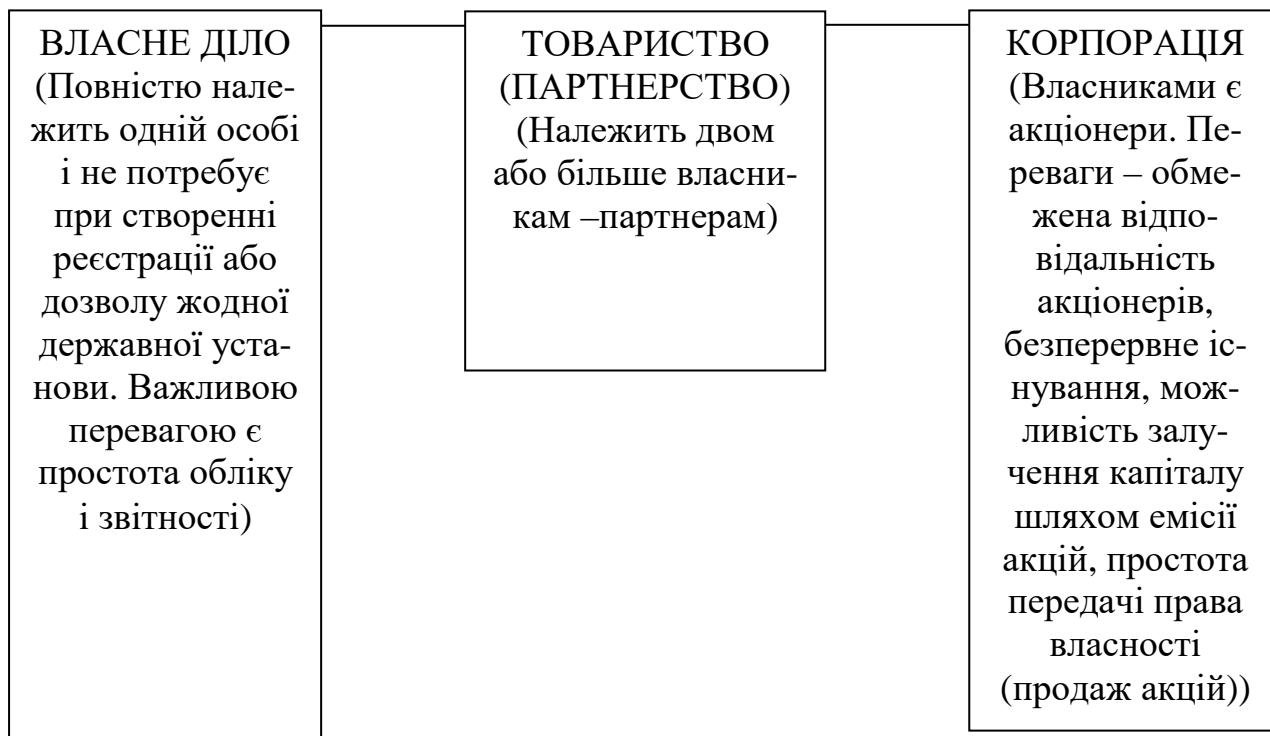

Рис. 12.2. Три основні форми організації бізнесу за кордоном

Основні користувачі фінансової звітності

Користувачі звітності	Інформаційні потреби
Власники, інвестори	Придбання, продаж та володіння цінними паперами. Доля в капіталі підприємства. Оцінка якості управління. Визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу.
Керівництво підприємства	Регулювання діяльності підприємства.
Банки, постачальники та інші кредитори	Забезпечення зобов'язань підприємства. Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання.
Замовники, покупці	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання.
Працівники підприємства	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання. Забезпечення зобов'язань підприємства перед працівниками.
Органи державного управління	Формування макроекономічних показників.

Елементи фінансових звітів показані на рисунку 12.3.

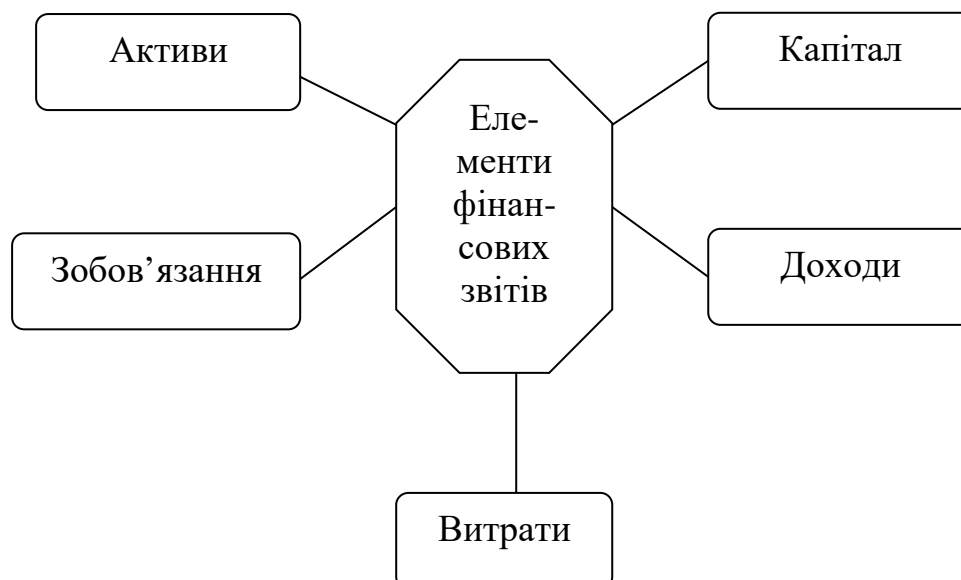

Рис. 12.3. Основні елементи фінансових звітів

12.2. Бухгалтерський баланс

Баланс містить інформацію про фінансовий стан підприємства на певну дату.

Облікова формула балансу наведена на рисунку 12.4.

$$\text{АКТИВИ} = \text{ЗОБОВ'ЯЗАННЯ} + \text{КАПІТАЛ}$$

Рис. 12.4. Облікова формула балансу

Активи поділяють на чотири групи, які записують у балансі в порядку зменшення їх ліквідності (рисунок 12.5).

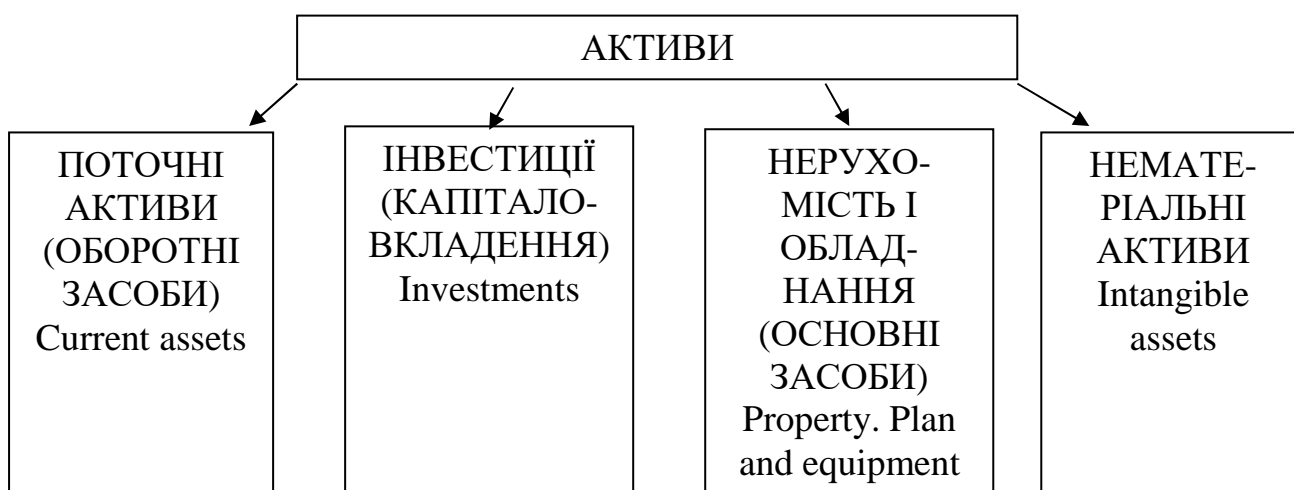

Рис. 12.5. Склад активу балансу

Пасиви (liabilities) включають дві групи рахунків по обліку короткострокової і довгострокової кредиторської заборгованості та капітал (рисунок 12.6).

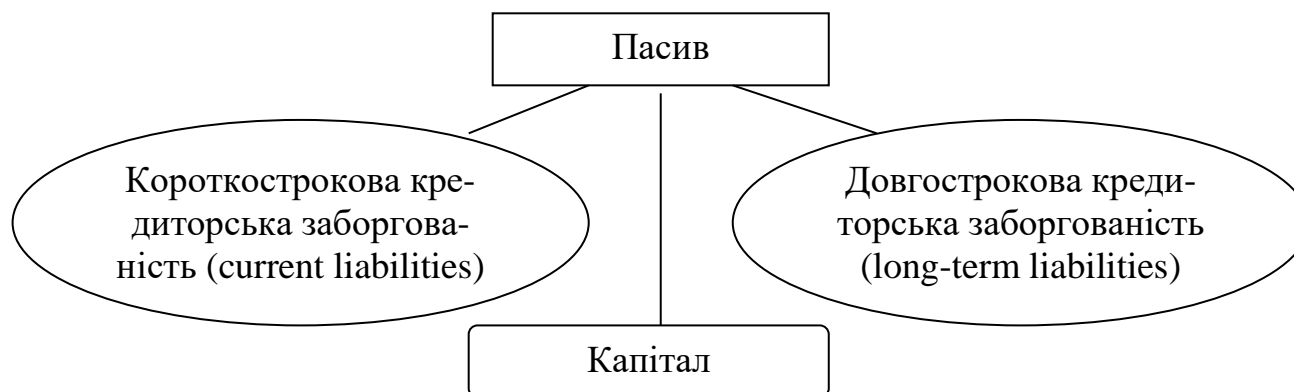

Рис. 12.6. Структура пасиву балансу

12.3. Звіт про прибутки та збитки

На рисунку 12.7 показані відомості, які розкриваються у Звіті про прибутки та збитки

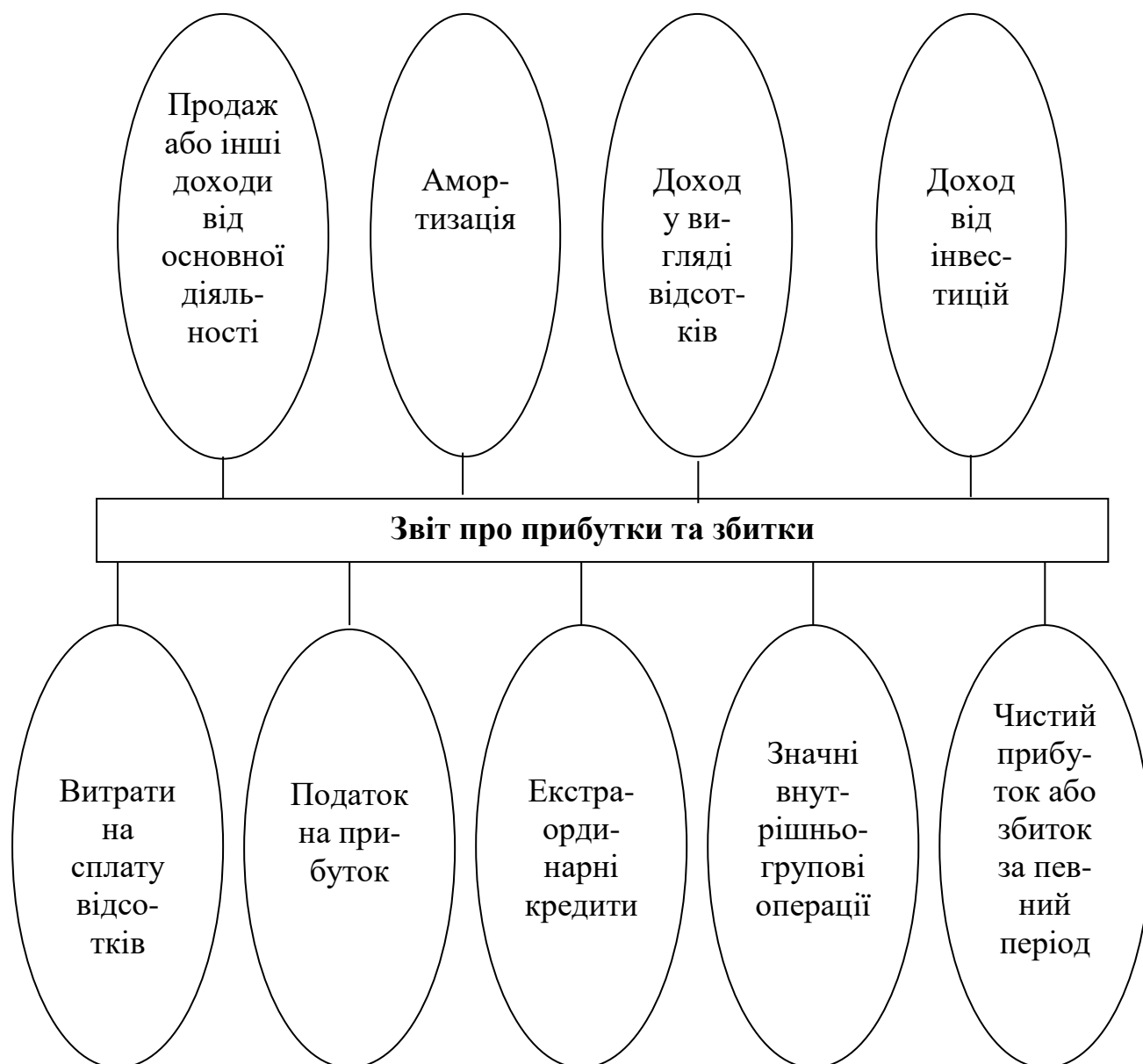

Рис. 12.7. Відомості, які розкриваються у Звіті про прибутки та збитки

Облікова формула Звіту про прибутки та збитки наведена на рисунку 12.8.

$$\text{Доходи} - \text{витрати} = \text{чистий дохід (чистий прибуток)}$$

Рис. 12.8. Облікова формула Звіту про прибутки та збитки

На рисунку 12.9 наведена структура відповідно Звіту про прибутки та збитки.

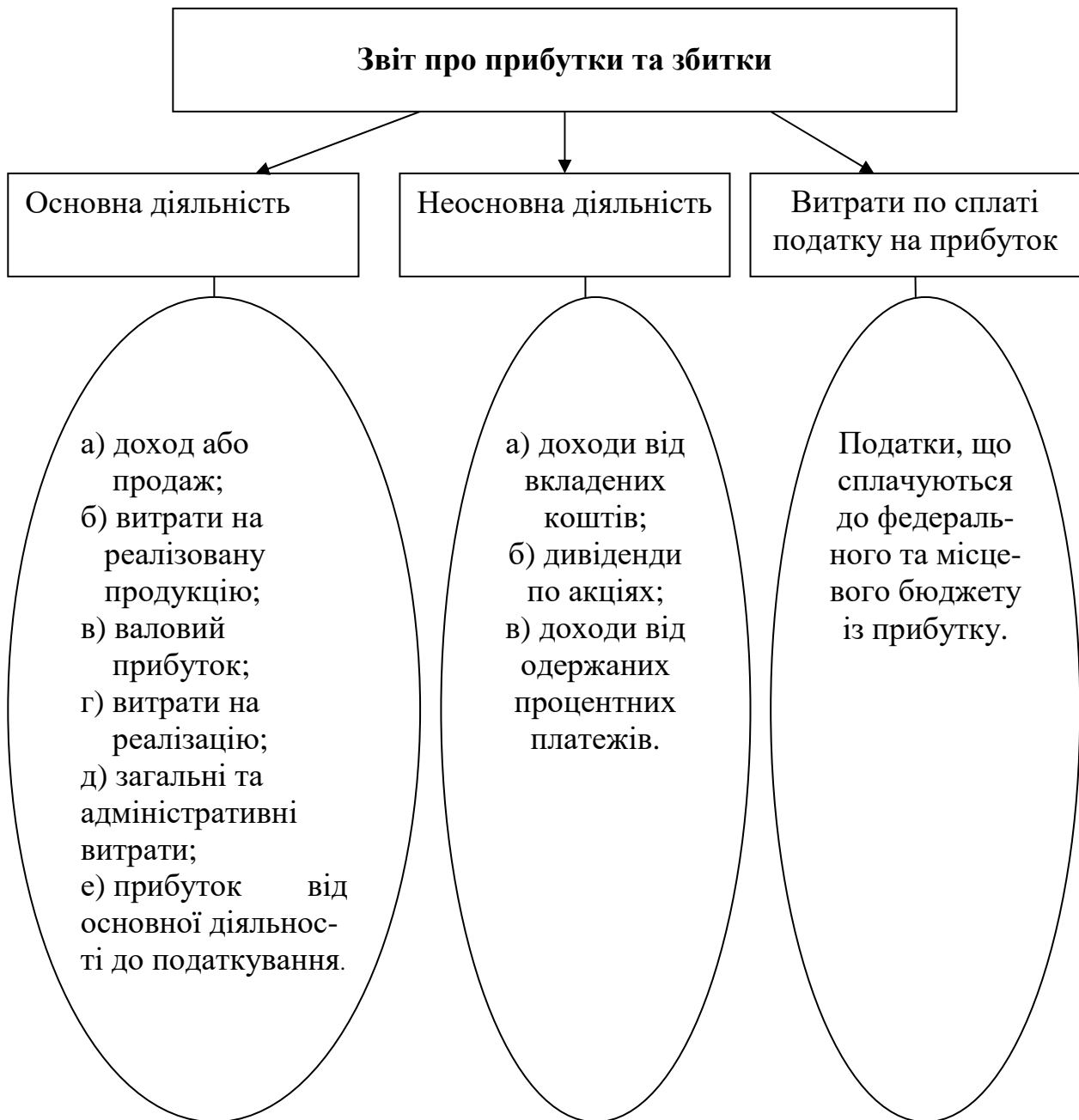

Рис. 12.9. Структура Звіту про прибутки та збитки

12.4. Звіт про рух грошових коштів

Звіт про рух грошових коштів (statement of cash flows) показує вплив поточної, інвестиційної та фінансової діяльності компанії на стан її коштів за

певний звітний період і дозволяє пояснити зміни коштів за цей період.

Складання Звіту про рух грошових коштів включає 4 етапи (рисунок 2.10).

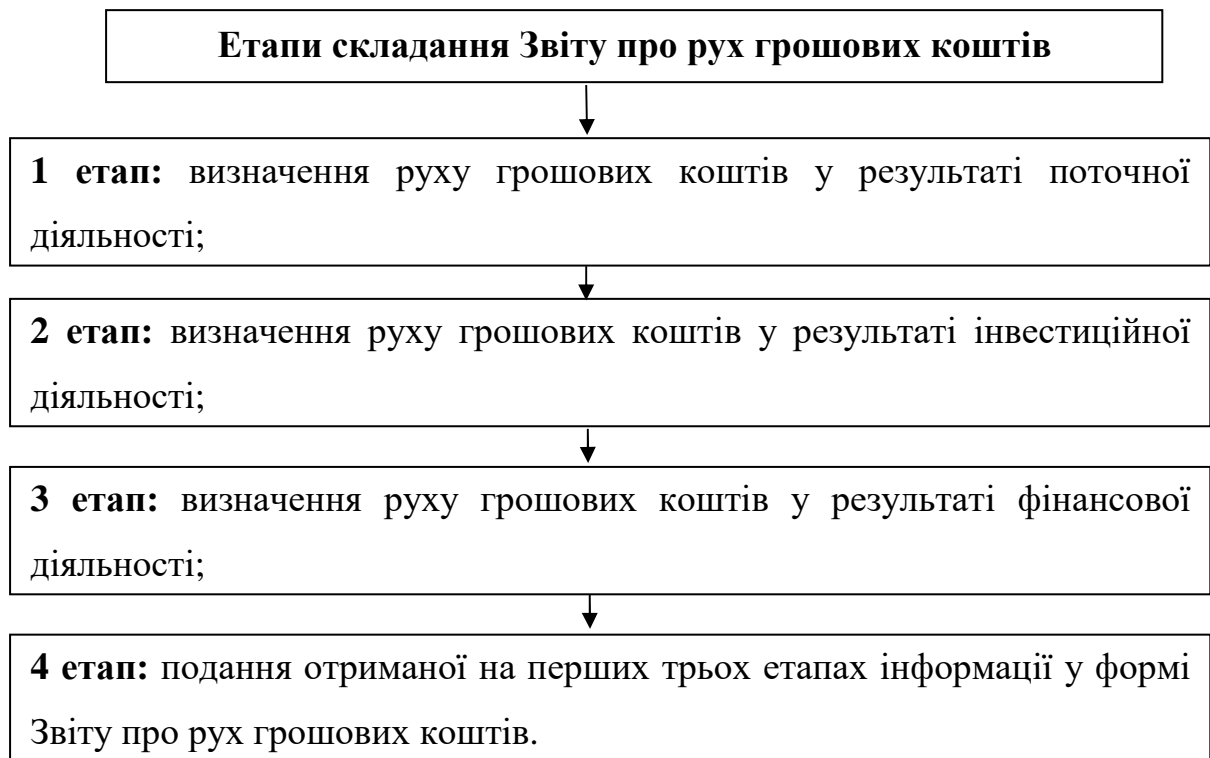

Рис. 12.10. Етапи складання Звіту про рух грошових коштів

Основна мета складання Звіту про рух грошових коштів - це надання інформації про надходження та вибуття коштів підприємства за звітний період.

Методи складання Звіту про рух грошових коштів показані на рисунку 12.11.

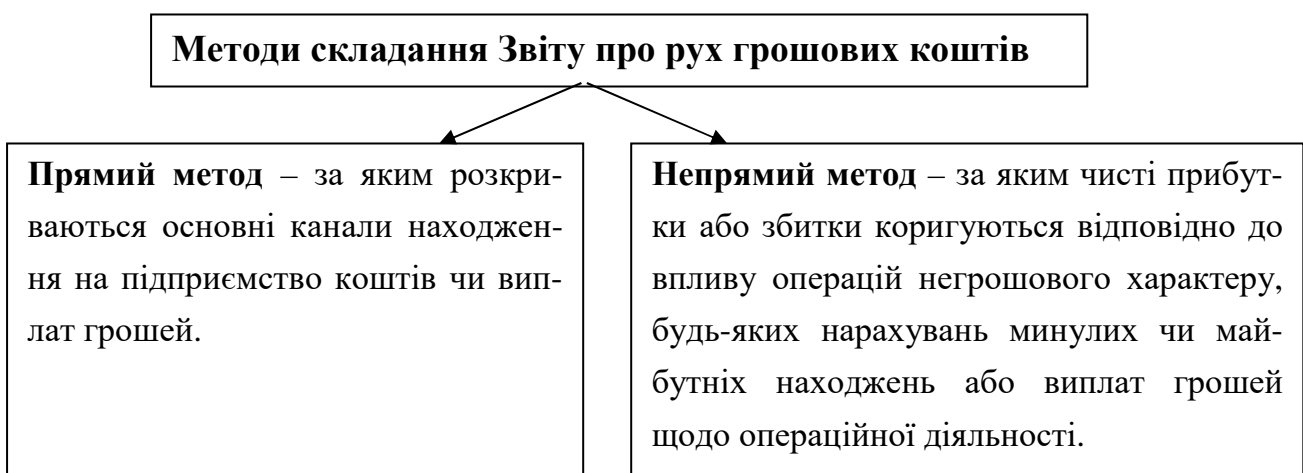

Рис. 12.11. Методи складання Звіту про рух грошових коштів

12.5. Звіт про власний капітал

Метою складання Звіту про власний капітал є розкриття інформації про зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Визнання й оцінка власного капіталу безпосередньо залежить від визнання й оцінки його складових – активів і зобов'язань.

Власний капітал утворюється двома шляхами, наведеними на рисунку 12.12.

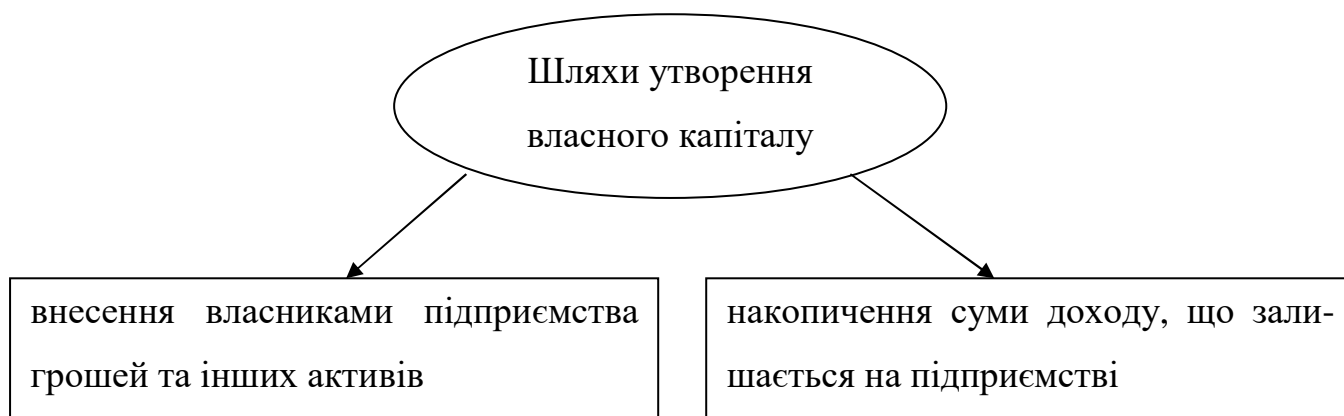

Рис. 12.12. Шляхи утворення власного капіталу

Примітки (пояснення) є невід'ємною частиною фінансових звітів, які допомагають користувачам аналізувати звіти.

МСБО № 1 пропонує надавати примітки в такій послідовності:

- а) відповідність фінансових звітів вимогам МСБО;
- б) застосовані основи оцінки та облікової політики;
- в) допоміжна інформація до статей, наведених у складі кожного фінансового звіту в тому порядку, у якому подані кожна стаття та кожен фінансовий звіт;
- г) інші розкриття.

У примітках до фінансової звітності компанії відображають загальну основу підготовки фінансової звітності, перераховують конкретні аспекти облікової політики, які необхідні для правильного розуміння фінансових звітів; додаткові таблиці та додаткову інформацію, яка не подана у самій фінансовій звітності, але необхідна для забезпечення її зрозумілості та доречності.

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗАСВОЄННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Тестові питання до теми 8.

1. У міжнародній практиці рахунками до сплати називають:

- а) кредиторську заборгованість;
- б) дебіторську заборгованість;
- в) короткострокові кредити банків.

2. Компанія володіє облігаціями, випущеними Державним Казначейством США/US Treasury. Як будуть відображені в балансі компанії вказані облігації?

У вигляді:

- а) активів компанії;
- б) зобов'язань компанії;
- в) капіталу компанії.

3. Акціонерна компанія випустила та реалізувала облігації. Особи, що придбали ці облігації, є для компанії:

- а) акціонерами;
- б) дебіторами;
- в) кредиторами;
- г) учасниками.

4. Проценти по облігаціях нараховуються, виходячи з їх:

- а) ринкової вартості;
- б) номінальної вартості;
- в) чистої вартості реалізації.

5. Довгострокові фінансові інвестиції - це:

- а) цінні папери, що надають право власності;
- б) боргові зобов'язання;
- в) векселі видані.

6. Що означає термін “нараховані доходи”:

- а) дохід зароблений, але ще не отриманий;
- б) дохід ще не зароблений, але гроші отримані;
- в) сплачені наперед витрати, які не малі місця.

7. Грошова знижка, отримана за швидкий платіж по рахунку до сплати - це:

- а) знижка з реалізації;

- б) знижка з покупки;
- в) премія;
- г) торгівельна знижка.

Тестові питання до теми 9.

1. Свідоцтво про кількість акцій, якими володіє інвестор - це:

- а) сертифікат;
- б) депозит;
- в) ануїтет;
- г) ремітент.

2. Загальна кількість акцій, якими володіють акціонери на певну дату:

- а) випущені акції;
- б) акції в обігу;
- в) прості акції;
- г) привілейовані акції.

3. Власні акції, які було випущено, потім викуплено, і які знаходяться у власності компанії - це:

- а) оголошені акції;
- б) портфель власних акцій;
- в) конвертовані привілейовані акції;
- г) дивіденди акціями.

4. Дата, на яку сплачуються грошові дивіденди зареєстрованим власником акції - це:

- а) дата оголошення дивідендів;
- б) дата платежу дивідендів;
- в) дата реєстрації дивідендів;
- г) немає вірної відповіді.

5. Акціонерний капітал - це:

- а) сума номінальної вартості всіх акцій, випущених для придбання акціонерами;
- б) сума, внесена інвесторами – співвласниками;
- в) частина в активах підприємства, яка лишається після вирахування його зобов'язань;
- г) сума резервів, які створені за рахунок нерозподіленого прибутку.

6. Частина власного капіталу, що не була розподілена між акціонерами як

дивіденди - це:

- а) залишковий капітал;
- б) додатково вкладений капітал;
- в) нерозподілений прибуток;
- г) чистий прибуток.

7. Умовно обрана вартість, зафіксована в акціонерному сертифікаті, яка складає статутний капітал корпорації:

- а) номінальна вартість;
- б) встановлена вартість;
- в) викупна вартість;
- г) ринкова вартість.

8. Акції, по яких сума дивідендів накопичується у випадку, якщо дивіденди в поточному періоді не виплачувались - це:

- а) конвертовані акції;
- б) кумулятивні акції;
- в) некумулятивні акції;
- г) відкличні акції.

9. Метод, який використовується інвестором у разі володіння ним менше ніж 20% акцій з правом голосу компанії, в яку вкладено капітал:

- а) метод вартості;
- б) чистий метод;
- в) пайовий метод;
- г) метод ризику.

Тестові питання до теми 10.

1. Валютний курс на дату здійснення операції:

- а) спот-курс;
- б) крос-курс;
- в) курс при закритті;
- г) немає вірної відповіді.

2. Монетарні статті – це статті балансу про:

- а) грошові кошти;
- б) активи, які будуть отримані або сплачені у фіксованій сумі грошей або їх еквівалентів;
- в) зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій сумі грошей або

їх еквівалентів;

г) усі відповіді вірні.

3. В балансі монетарні статті в іноземній валюті відображаються з використанням:

а) валютного курсу при закритті;

б) спот-курсу;

в) крос-курсу;

г) немає вірної відповіді.

4. Метод котирування валюти, при якому валютний курс відображає ціну одиниці іноземної валюти через національну валюту:

а) зворотній;

б) прямий;

в) номінальний;

г) офіційний.

5. Співвідношення між двома валютами, що визначається на підставі курсу цих валют щодо третьої валюти:

а) установлений курс;

б) курсові втрати;

в) крос-курс;

г) курсова різниця.

Тестові питання до теми 11.

1. Процедура створення міжнародного стандарту фінансової звітності:

а) змінюється залежно від змісту стандарту;

б) суворо регламентована;

в) коригується КМСБО раз на два роки;

г) коригується КМСБО раз на один рік.

2. Незалежна організація, головною метою якої є досягнення єдності в принципах бухгалтерського обліку для складання бухгалтерської звітності в різних країнах світу:

а) Організація економічного співробітництва та розвитку;

б) Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;

в) Міжнародна федерація бухгалтерів;

г) Міжнародна організація комісій з цінних паперів.

3. Стандарти обліку поділяються на наступні види:

- а) Галузеві та державні;
- б) Міжнародні та галузеві;
- в) Національні та міжнародні;
- г) Державні та національні.

4. Прийняття і використання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку забезпечує:

- а) зниження ризику для кредиторів і інвесторів;
- б) однозначне розуміння фінансових звітів і росту довіри до їхніх показників в усім світі;
- в) поглиблення міжнародної кооперації в галузі бухгалтерського обліку;
- г) усі відповіді вірні.

5. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку використовуються як:

- а) основа національних вимог до бухгалтерського обліку в багатьох країнах світу;
- б) міжнародний базовий підхід країнами, що розробляють свої власні вимоги;
- в) обидві відповіді вірні;
- г) вірної відповіді немає.

Тестові питання до теми 12.

1. Основні елементи фінансових звітів:

- а) доходи та витрати;
- б) активи, зобов'язання, чистий прибуток;
- в) активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати;
- г) власний капітал.

2. Яке з наведених рівнянь неправильне?

- а) Активи – Капітал = Зобов'язання;
- б) Зобов'язання + Капітал = Активи;
- в) Зобов'язання + Активи = Капітал;
- г) Активи – Зобов'язання = Капітал.

3. Для обліку видів майна, яке належить підприємству і яке знаходиться в його обороті, призначені рахунки:

- а) активів;
- б) доходів;
- в) капіталу;
- г) витрат.

4. Надходження коштів із поточного рахунку підприємства і банку до каси слід відображати в складі:

- а) операційної діяльності;
- б) інвестиційної діяльності;
- в) фінансової діяльності;
- г) не відображати у Звіті про рух грошових коштів.

5. До користувачів фінансової звітності відносяться:

- а) кредитори та інвестори;
- б) співвласники та працівники фірми;
- в) клієнти та постачальники;
- г) усі відповіді вірні.

6. У Звіті про рух грошових коштів наслідки зміни курсу обміну іноземних валют відображаються у розділі:

- а) рух грошових коштів внаслідок операційної діяльності;
- б) рух грошових коштів внаслідок інвестиційної діяльності;
- в) рух грошових коштів внаслідок фінансової діяльності;
- г) вірної відповіді немає.

7. Звіт про прибутки та збитки – це:

- а) звіт про продукцію, яка випускалася підприємством у звітному періоді;
- б) звіт про грошові потоки підприємства за звітний період;
- в) звіт про фінансовий стан підприємства;
- г) вірної відповіді немає.

8. Відображення збільшення або зменшення грошових зобов'язань відображається на рахунках:

- а) капіталу;
- б) активів;
- в) зобов'язань;
- г) доходів і видатків.

9. За МСБО № 25 короткострокові інвестиції включаються до:

- а) оборотних активів;
- б) необоротних активів;
- в) нематеріальних активів;
- г) вірної відповіді немає.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Блей Д., Амаг О. Европейский бухгалтерський учет. Справочник: Перевод с английского. – М.: Информационно – издательский дом „Филинь”, 1997. – 400 с.
2. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах. – Житомир: ПП „Рута”, 2002. – 544 с.
3. Велш Гленн А., Шорт Деніел Г. Основи фінансового обліку: Переклад з англійської. – К.: Основи, 1997. – 943 с.
4. Верига Ю. Організація бухгалтерського обліку в США. Тексти лекцій. – К.: Укоопспілка, 1999. – 78 с.
5. Губачова О.М. Облік в зарубіжних країнах. – К.: НМЦ „Укоопосвіта”, 1998. – 226 с.
6. Кондраков Н.П. Бухгалтерский учет. – М.: ИНФРА – М, 1999. – 584 с.
7. Кочерга С.В., Пилипенко К.А. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 216 с.
8. Мюллер Г., Гернон Х., Миик Г. Учет: Международная перспектива: Перевод с английского. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 136 с.
9. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку: Переклад з англійської / За редакцією С.Ф. Голова. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2001. – 1268 с.
10. Нидлз Б., Андерсен Х., Колдуэлл Дж. Принципы бухгалтерського учета: Перевод с английского / Под редакцией Я.В. Соколова. – 2-е изд. – М.: Финансы и статистика, 1994. – 496 с.
11. Роберт Н. Энтони. Самоучитель по бухгалтерскому учету. Международный стандарт. – М.: Триада НТТ, 2000. – 292 с.
12. Терехова В.А. Международные и национальные стандарты учета и финансовой отчетности. – СПб: Питер, 2003. – 272с.
13. Хендриксен Э.С. Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учета: Перевод с английского / Под редакцией Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 574 с.
14. Энтони Р., Рис Дж. Учет: ситуации и примеры: Перевод с английского. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 560 с.

ЗМІСТ

8. ОБЛІК КОРОТКОСТРОКОВИХ ТА ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ.....	3
8.1. Поняття, класифікація та оцінка зобов'язань.....	3
8.2. Короткострокові зобов'язання.....	4
8.3. Довгострокові зобов'язання.....	8
8.4. Облік заробітної плати.....	10
9. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ.....	13
9.1. Складові власного капіталу.....	13
9.2. Види акцій.....	16
9.3. Види вартості акцій.....	17
9.4. Портфель власних акцій.....	18
9.5. Облік розрахунків по дивідендах.....	18
10. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТАХ.....	19
10.1. Визначення операцій в іноземній валюті.....	19
10.2. Поняття та види валютного курсу.....	20
10.3. Поняття курсових різниць.....	21
10.4. Переведення фінансових звітів в іноземних валютах.....	22
11. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	23
11.1. Класифікація стандартів обліку.....	23
11.2. Розробка міжнародного стандарту.....	23
11.3. Структура міжнародного стандарту.....	24
12. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ, ЇЇ ЗМІСТ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ.....	26
12.1. Призначення та зміст фінансових звітів.....	26
12.2. Бухгалтерський баланс.....	29
12.3. Звіт про прибутки та збитки.....	30
12.4. Звіт про рух грошових коштів.....	31
12.5. Звіт про власний капітал.....	33
ТЕСТОВІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗАСВОЄННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ.....	34
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	40

Навчальне видання

Єрьоміна Оксана Леонідівна
Безгодкова Аліна Олександрівна

ОБЛІК У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Навчальний посібник

Тем. план 2007, поз. .

Підписано до друку Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский.
Облік. - вид. арк. 2,47. Умов. друк. арк. 2,44. Тираж 100 пр. Замовлення № .

Національна металургійна академія України
49600, Дніпропетровськ-5, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ